

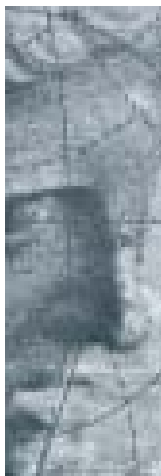

**NÁRODNÍ ÚSTAV
ODBORNÉHO
VZDĚLÁVÁNÍ**

Výroční zpráva

2002

Základní údaje

Základní údaje

logo:

právní forma:

NÚOV je přímo řízenou organizací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

sídlo:

Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10

telefon:

274 862 251 - 56, 274 860 750

fax:

274 863 380

e-mail:

nuov@nuov.cz

http://

www.nuov.cz

(DIČ)IČO:

(010-)00022179

Úvodní slovo

Rok 2002 byl v Národním ústavu odborného vzdělávání rokem změn. Vstoupili jsme do něj s novou organizační strukturou, která dosti výrazně přeskupila síly, nejen organizačně, ale i personálně. Tato změna byla pro mnohé pracovníky náročná a na počátku možná i nepříjemná. Nebyla ale samoúčelná. Ve druhé polovině roku 2001 jsme zpracovali klíčový dokument Koncept činnosti NÚOV, který nám posloužil jako základní východisko pro přípravu nové organizační struktury a plánu na rok 2002. Nová organizační struktura má jednoduché cíle: co nejúčelněji využít kapacity, které má ústav k dispozici, k dlouhodobému naplňování našeho poslání (napomáhat všestrannému rozvoji odborného vzdělávání) a speciálně k plnění úkolů, které jsme si stanovili v plánu práce. Z výroční zprávy se můžete dozvědět, jak se nám to dařilo.

V úvodním slově se nemohu zmínit o všech konkrétních úkolech roku 2002, u některých mi to ale přece jen nedá. Především se naplno rozběhly práce na přípravě kurikulární reformy. Nejedná se jenom o rámcové vzdělávací programy, ale také o zintenzivnění spolupráce se sociálními partnery (projekt Matra), o přípravu profesních profilů a o vyjasnění jejich role v kurikulární reformě. Pro potřeby škol připravujeme metodiku tvorby školních vzdělávacích programů a nesmím zapomenout na návrh nové soustavy oborů vzdělání. Věřím, že se podaří přijmout nový zákon o počátečním vzdělávání, který umožní novou kurikulární politiku realizovat. Mezitím v neztenčené intenzitě pokračovaly práce na inovaci a posuzování standardních učebních dokumentů.

Úvodní slovo

V nové organizační struktuře dostaly přesnější kontury i podpůrné koncepční, analytické a informační aktivity. Zvláštní zmínku zasluhují především analýzy trhu práce a uplatnění absolventů škol. Takto získané informace jsou pro nás neocenitelnou zpětnou vazbou o fungování odborného vzdělávání. Zároveň jsou široce využitelné při úvahách o podobě vzdělávací nabídky a v neposlední řadě i při trpělivém (a nikdy nekončícím) vyvracení mýtů o postavení absolventů škol na trhu práce.

Tradiční příručky Kam na školu, které pomáhají s výběrem vhodné školy a vhodného oboru zájemcům o studium na středních a vyšších odborných školách, byly doplněny webovým vyhledávačem, povědomí o nich bylo podpořeno mediálně a spektrum služeb bylo posíleno o individuální poradenství v rámci Centra kariérového poradenství. Kariérovému poradenství věnujeme systematickou pozornost i v koncepční a vzdělávací rovině. Několika aktivitami jsme například podpořili vzdělávání učitelů v oblasti Úvodu do světa práce na středních školách. Ústav se také ve spolupráci s Institutem pedagogicko-psychologického poradenství a se Správou služeb zaměstnanosti MPSV zapojil do prestižního projektu OECD Review of Career Guidance Policies.

Výrazný krok kupředu se podařil také v projektové činnosti. Ústav byl v roce 2002 zapojen do několika projektů v rámci programu EU Leonardo da Vinci, spolupracoval na čtyřech projektech ve PHARE 2000, řešil dva grantové projekty ministerstva školství, s kraji spolupracoval na vytváření jejich dlouhodobých záměrů apod. Široké zapojení do různých projektů není nic jiného než praktické uplatňování toho, aby ústav fungoval jako otevřená a komunikativní

instituce. Není nic lepšího, než spolupracovat s partnery na společných projektech. Právě zde se nabízí vynikající příležitost vyměňovat si myšlenky, nápady a zkušenosti, vzájemně se obohacovat. V zapojování se do projektů není nic samoúčelného, pečlivě dbáme na to, aby všechny projekty byly co nejvíce propojeny a rozvíjely to, co ústav tak jako tak dělá.

K téměř dramatickým změnám došlo v prezentaci výsledků práce ústavu. Ústav byl velmi výrazně viděn v médiích, a to jak v tištěných (formou samostatných článků, rozhovorů či citací), tak v rozhlase, televizi a na internetu. Klíčovou roli v tomto ohledu sehrávají a budou i nadále sehrávat nové webové stránky ústavu připravené v průběhu roku. Zásadně se změnila nejen jejich grafická podoba, ale také struktura a rozsah prezentovaných informací. Rozhodující je ale fakt, že stránky skutečně „žijí“, pravidelně, prakticky každodenně jsou doplňovány o nové informace. Souběžně s tím se postupně mění a sjednocuje i grafická podoba všech výstupů. Naplňujeme tak závazek být otevřenou institucí, která soustavně informuje o výsledcích své práce a komunikuje s ostatními. Součástí tohoto trendu je i výroční zpráva.

Věřím, že výroční zpráva přispěje k posílení vnímání NÚOV jako instituce, bez které by rozvoj odborného vzdělávání nebyl možný. Všechny čtenáře bych rád požádal o uplatnění jednoduché a známé zásady: chcete-li nás chválit, říkejte to jiným, chcete-li nás kritizovat, říkejte to nám. V každém případě jsem upřímně zvědav na všechny ohlasy jak na výroční zprávu, tak především na činnost a výsledky ústavu.

S přáním všeho dobrého

Poslání a hlavní cíle

Základním posláním Národního ústavu odborného vzdělávání je všetranně napomáhat rozvoji odborného vzdělávání. Rozhodujícím rámcem, z něhož ústav vychází, je koncept celoživotního učení a postupná integrace České republiky do Evropské unie. Výchozím dokumentem je v roce 2000 vládou schválený Národní program rozvoje vzdělávání v České republice (Bílá kniha).

Národní ústav odborného vzdělávání společně s ostatními partnery vytváří koncepci a strategii odborného vzdělávání a podílí se na jejich uskutečňování. Ústav vytváří a do školské soustavy zavádí kurikulum (tj. cíle, obsah a metodiku vzdělávání) středního a částečně i vyššího odborného vzdělávání. Ústav se dále zabývá prostupností vzdělávacích cest, certifikací, akreditací, evaluací a ukončováním studia.

Národní ústav odborného vzdělávání je otevřeným a přístupným zdrojem informací z oblasti odborného vzdělávání pro veřejnost, orgány veřejné správy, představitele zaměstnavatelů a další sociální partnery.

Je partnerem zahraničních subjektů zabývajících se odborným vzděláváním, a to jak na úrovni bilaterální, tak nadnárodní spolupráce (zejména organizace CEDEFOP, ETF, OECD). Národní ústav odborného vzdělávání spolupracuje s dalšími subjekty na řešení úkolů a projektů souvisejících s využíváním pomoci EU.

Národní ústav odborného vzdělávání

- vytváří koncepci a strategii rozvoje odborného vzdělávání:
zpracovává koncepční dokumenty, navrhuje strategii dalšího rozvoje odborného vzdělávání a podílí se na jejich prosazování a praktickém naplňování. To vše v kontextu celoživotního učení a na základě průběžného monitorování, evaluace a analýz systému odborného vzdělávání ČR a jeho srovnávání s vývojem a koncepty odborného vzdělávání ve vyspělých zemích (zejména z EU a OECD);
- tvoří, inovuje a posuzuje kurikulární dokumenty na úrovni státu i na úrovni škol, tento úkol ústav uskutečňuje ve spolupráci se školami a s dalšími partnery;
- podporuje implementaci kurikulárních dokumentů do vzdělávací soustavy, a to zejména v těchto oblastech:
metodická podpora a poradenství pro školy při tvorbě a inovaci jejich vzdělávacích programů,
další vzdělávání pedagogických pracovníků - ústav se systematicky podílí na koordinaci, metodické a obsahové přípravě a ve specifických případech i na realizaci dalšího vzdělávání, především učitelů odborných škol;
- koordinuje sféru vzdělávání a trhu práce:
sleduje situaci na trhu práce a systematicky vyhodnocuje uplatnění absolventů škol.
Ústav sleduje a vyhodnocuje vývojové trendy ve strukturách zaměstnanosti, zpracovává

Poslání a hlavní cíle

---

prognózy budoucího vývoje a navrhuje opatření, která mohou napomoci úspěšnému přechodu absolventů škol na trh práce;

- zabývá se kariérovým poradenstvím, a to zejména v těchto oblastech:
  - koncept systému kariérového poradenství ve školství,
  - metodická a vzdělávací podpora směřující především k začleňování tematiky Úvodu do světa práce do vzdělávacích programů středních škol a k posilování úlohy výchovných poradců v oblasti kariérového poradenství,
  - poradenské aktivity směrem k veřejnosti - ústav pravidelně informuje veřejnost o studijní nabídce středních a vyšších odborných škol prostřednictvím speciálních publikací Kam na školu - střední školy v ČR a Kam na školu - vyšší odborné školy v ČR. O možnostech a trendech studia ústav informuje prostřednictvím svých webových stránek;
- podílí se na přípravě a realizaci projektů v programech PHARE v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti;
- účastní se mezinárodní spolupráce:
  - koordinuje spolupráci České republiky s CEDEFOP, podílí se na koordinaci spolupráce s ETF a účastní se konkrétních projektů obou institucí. Ústav řeší projekty v rámci programů EU a účastní se řešení dalších mezinárodních projektů,
  - spolupracuje také s dalšími zahraničními institucemi s obdobným zaměřením a soustavně monitoruje činnost OECD v oblasti vzdělávání a rozvoje lidských zdrojů

- součástí ústavu je Státní těsnopisný ústav, který organizuje a provádí vzdělávací, zkušební a certifikační činnost zejména v oblasti grafických disciplín a používání informačních technologií;
- součástí ústavu je Centrum fiktivních firem, které řídí práci fiktivních firem na středních školách v ČR. Centrum slouží také jako zdroj informací pro vznikající firmy a umožňuje zapojení do trhu fiktivních firem v tuzemsku i v zahraničí.

Mmanagement NÚOV

Miroslav Procházka

Absolvent Matematicko-fyzikální fakulty UK, obor matematika se specializací na teorii pravděpodobnosti a matematickou statistiku. V roce 1986 se zúčastnil mezinárodního postgraduálního kurzu UNESCO Hydrological Data for Water Resources Planning. Doktorát získal v roce 1979, v disertační práci (1991) se zabýval tématem Matematické modelování hydrologických řad.

Pracoval jako vědecký pracovník, vedoucí sekce informatiky a také jako člen vědecké rady Výzkumného ústavu vodohospodářského v Praze. V roce 1995 působil jako poradce 1. náměstka ministra školství.

V Ústavu pro informace ve vzdělávání v Praze řídil od roku 1995 divizi analýz a informací a byl mimo jiné hlavním koordinátorem grantového projektu ministerstva školství Uplatnění absolventů škol: analýza a výhled a národním koordinátorem projektu OECD INES.

Ředitelem NÚOV je od roku 2001.

Jiří Janeček

Absolvoval Fakultu podnikohospodářskou Vysoké školy ekonomické v Praze, obor ekonomika dopravy a spojů.

Pracoval jako samostatný úvěřář Investiční a poštovní banky, a. s. Poté byl zaměstnán jako náměstek ředitele pro ekonomiku Fakultní Thomayerovy nemocnice v Praze - Krči. Absolvoval kurz Organization and Financing of Health Care Systems Certificate University of Pittsburgh.

Jako vedoucí obchodního oddělení pracoval v Union bance, a. s. Od roku 1998 řídil jako ekonomický náměstek stavební divizi Automatizace železniční dopravy Praha, s. r. o.

Náměstkem ředitele NÚOV a vedoucím ekonomické sekce je od roku 2001.

Helena Úlovcová

Absolventka Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, postgraduální studium sociologie dokončila na téže fakultě.

V NÚOV je zaměstnána od roku 1993. Zabývá se především problematikou trhu práce, uplatnitelností absolventů škol a kariérovým poradenstvím.

Jako řešitelka vedla mimo jiné grantový úkol Analýza trhu práce jako nástroj evaluace odborného školství. Jako spoluřešitelka se podílela například na projektech Program zajištění kvality rekvalifikačního vzdělávání, Prvotní odborné vzdělávání v rámci celoživotního učení nebo Uplatnění absolventů škol: analýza a výhled.

Náměstkyní ředitele NÚOV a vedoucí sekce pro koncepci odborného vzdělávání, analýz a informací je od roku 2002.

Dana Kočková

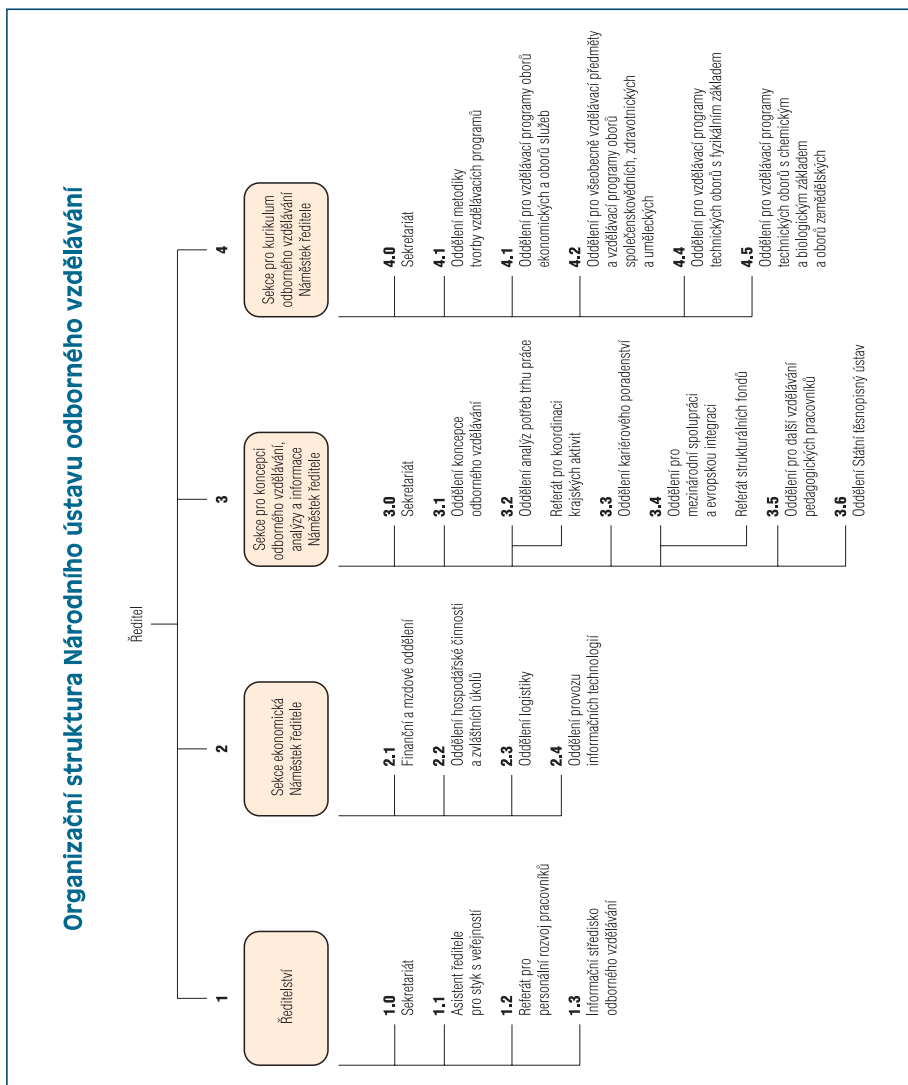

Absolventka Obchodní fakulty Vysoké školy ekonomické v Praze, obor vnitřní obchod. Doplňkové pedagogické studium absolvovala tamtéž.

Do NÚOV nastoupila v roce 1984 jako garantka ekonomických oborů, od roku 1993 vedoucí oddělení pro vzdělávací programy oborů ekonomických a oborů služeb. Jako pedagog ekonomických předmětů působila na Střední podnikatelské škole a vyšší odborné škole v Kladně.

Zabývá se především tvorbou vzdělávacích programů pro obory středních odborných učilišť, středních odborných škol a vyšších odborných škol zaměřených na ekonomiku, podnikání a finančnictví.

Náměstkyní ředitele NÚOV a vedoucí sekce pro kurikulum odborného vzdělávání se stala v roce 2002.

Ekonómické a finanční charakteristiky

Hospodářský výsledek z hlavní činnosti NÚOV v roce 2002 byl kladný (s využitím části rezervního fondu a části výnosů z pronájmu nemovitosti).

Hospodářský výsledek z vedlejší činnosti byl rovněž kladný, avšak nižší než v roce 2001. Důvodem byl růst provozních nákladů, zejména v souvislosti s těmito dvěma faktory:

- dislokované pracoviště v Karlíně těžce poškodily povodně,
- změnila se struktura poskytovaných služeb a s nimi spojené sekundární náklady.

Ústav hospodařil v roce 2002 bez výkyvů a kolizních situací. Problémem zůstává údržba nemovitého majetku, na jehož opravy a nutné rekonstrukce se zdroje z provozních prostředků nepodařilo vyčlenit.

Nárůst výnosů a nákladů v roce 2002 byl podmíněn zvýšenou aktivitou především na poli mezinárodních projektů Phare a Leonardo da Vinci.

Výkaz zisku a ztráty

Název ukazatele	2001		2002			
	Hlavní činnost	Jiná činnost	Celkem	Hlavní činnost	Jiná činnost	Celkem
	1	2	3	4	5	6
Spotřeba materiálu	1 956	88	2 044	2 164	55	2 219
Spotřeba energie	1 077		1 077	1 022		1 022
Opravy a udržování	517		517	448		448
Cestovné	575		575	1 122	14	1 136
Náklady na reprezentaci	21		21	45		45
Ostatní služby	2 783	319	3 102	4 606	1 452	6 058
Mzdové náklady	18 895	622	19 517	22 064	745	22 809
Zákonné sociální pojištění	6 132	163	6 295	7 200	203	7 403
Zákonné sociální náklady	341	6	347	386	3	389
Ostatní sociální náklady	38		38	34	0	34
Daň z nemovitosti	3		3	3		3
Ostatní daně a poplatky	2		2			
Jiné ostatní náklady	630	5	635	768	0	768
Odpisy dlouhodob. hmot. a nehmot. majetku	571		571	1 192	6	1 198
Účtová třída 5 celkem	33 541	1 203	34 744	41 055	3 479	44 534
Tržby za vlastní výrobky	9	2 011	2 020	1	1 813	1 814
Tržby z prodeje služeb	1 841	302	2 143	2 840	1 247	4 087
Úroky	37		37	37		37
Zúčtování fondů				3 010		3 010
Jiné ostatní výnosy	1 545		1 545	283		283
Provozní dotace	31 465		31 465	36 349		36 349
Účtová třída 6 celkem	34 897	2 313	37 210	42 521	3 060	45 581
Hospodářský výsledek před zdaněním	1 356	1 110	2 466	1 466	580	2 046
Daň z příjmů	80	242	322	157	126	283
Hospodářský výsledek po zdanění	1 276	868	2 144	1 309	455	1 764

Základní údaje o hospodaření organizace (v tis. Kč)

Ukazatel	2000	2001	2002
Počet zaměstnanců celkem	85,87	92,81	94,87
z toho: v hlavní činnosti	85,87	91,64	94,87
v jiné činnosti		1,17	
Výnosy a náklady celkem			
Výnosy celkem	33 263,19	37 210,43	45 580,77
Náklady celkem	32 017,55	34 744,10	43 817,17
Hospodářský výsledek	1 245,64	2 466,33	1 763,60
Hlavní činnost			
Výnosy	30 581,18	34 694,03	40 096,00
Náklady	30 465,78	33 338,00	38 783,93
Hospodářský výsledek	115,40	1 356,03	1 309,07
Projekty z EU			
Výnosy	56,00	203,00	2 425,00
Náklady	56,00	203,00	2 425,00
Hospodářský výsledek	0,00	0,00	0,00
Jiná činnost			
Výnosy	2 626,01	2 313,40	3 059,72
Náklady	1 495,77	1 203,10	2 605,19
Hospodářský výsledek	1 130,24	1 110,30	454,53

Rozvoj lidských zdrojů a personální politika

V roce 2002 byl v NÚOV zřízen samostatný referát pro personální rozvoj pracovníků. Mezi základní cíle personální politiky NÚOV patří získávání schopných, zkušených i mladých pracovníků, snaha vhodně je motivovat a pečovat o jejich profesní i osobní růst. NÚOV pomáhá zaměstnancům zvyšovat kvalifikaci, výkonnost a kvalitu práce a snaží se posilovat kolegiální pracovní atmosféru.

Rozvoj lidských zdrojů NÚOV

V roce 2002 NÚOV zpracoval komplexní systém rozvoje lidských zdrojů, který je součástí jeho směřování ke kultuře učící se organizace. Rozvoj všech organizačních jednotek, týmů a jednotlivých pracovníků vychází ze systematického hodnocení pracovníků, při kterém pracovníci sami vymezují své vzdělávací potřeby a způsoby svého rozvoje.

Základní principy učící se organizace a cíle rozvoje lidských zdrojů NÚOV

- organizace má jasně formulované poslání a strategii své činnosti
- lidé v organizaci pracují jako tým
- existuje efektivní komunikační systém umožňující aktivní zapojení všech zaměstnanců
- vedoucí jsou odpovědní za rozvoj pracovníků
- optimální využívání pracovních sil
- odborný a sociální rozvoj pracovníků.

Hodnocení pracovníků

Hodnocení se uskutečňuje dvakrát ročně formou osobního rozhovoru přímého nadřízeného s podřízeným. Nadřízený hodnotí, jak pracovník splnil své osobní a pracovní cíle, které společně stanovili při předcházejícím hodnocení. Součástí je také vyhodnocení příslušných kompetencí spojených s vykonáváním určité pozice.

Podřízený poskytuje také zpětnou vazbu nadřízenému a navrhuje, co by mu mohlo pomoci lépe plnit pracovní i osobní cíle. Hodnotící dotazník podepisuje kromě zúčastněných také tzv. stvrzovatel, pracovník o pozici výše nadřízenému.

NÚOV na začátku cesty k učící se organizaci

Konkrétní vzdělávací kurzy a semináře v roce 2002 vycházely z prvního kola hodnocení pracovníků. Doplněny byly o výsledky průzkumu spokojenosti a postojů zaměstnanců a také na základě podnětů z rozhovorů s pracovníky NÚOV.

Vzdělávací aktivity byly zaměřeny především na plošné zvyšování kompetencí a odborných znalostí a dovedností. Lze je rozdělit do čtyř oblastí:

- Odborné pedagogické semináře: určené zejména odborným pracovníkům
- Soft skills-zvyšování kompetencí (prezentační dovednosti, projektový management): cílovou skupinou jsou vedoucí oddělení/referátů a odborní pracovníci.
- Obecná potřeba vzdělávání (PC kurzy, jazykové kurzy): určené všem zaměstnancům

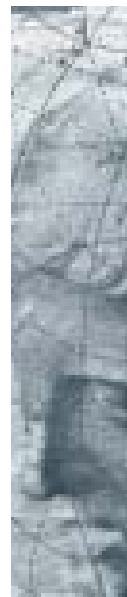
Rozvoj lidských zdrojů a personální politika

- Individuální odborná školení (například pracovní právo, důchodové zabezpečení, rozpočtová pravidla, novela mzdového předpisu): cílovou skupinou jsou techničtí a administrativní pracovníci a pracovníci oddělení provozu informačních technologií.

V roce 2003 se posílí zejména oblast odborných pedagogických seminářů a soft skills - zvyšování kompetencí. Naopak menší váha by měla připadnout obecným potřebám vzdělávání.

Personální agenda NÚOV 2002

V roce 2002 pracovalo v NÚOV 95 zaměstnanců (v přepočteném stavu). Věkový průměr činil v tomto roce 48 let a byl o tři roky nižší než v roce předešlém. Nově nastoupilo patnáct pracovníků, jejichž věkový průměr byl třicet jedna let. Devět z nich bylo mladších dvaceti sedmi let. Šedesát pět procent zaměstnanců NÚOV - stejný podíl jako v roce 2001 - absolvovalo vysokoškolské vzdělání.

Struktura pracovníků NÚOV

Pracovníci	úvazky
management	4,00
vedoucí odborných oddělení	13,10
vedoucí technicko-hospodářští pracovníci	5,60
odborní pracovníci	46,84
ostatní	26,00
celkem NUOV	95,54

Činnost NÚOV v roce 2002

Koncepce a strategie rozvoje odborného vzdělávání

Svou koncepční činností přispívá ústav jak k podpoře pluralitního vzdělávacího prostředí a pedagogické autonomie škol, tak k vyšší srovnatelnosti výsledků vzdělávání a jejich transparentnosti. Ovlivňuje tvorbu kurikulárních materiálů škol tak, aby školní kurikula reagovala na potřeby regionálního trhu práce a sociálních partnerů stejně jako na podmínky školy a vzdělávací potřeby žáků.

V oblasti didaktického projektování usiluje o adekvátní přenesení důrazu z otázky co učit na otázky jakých výsledků a jakými cestami dosáhnout. Usiluje o zvýšení profesionalizace učitelstva a v souvislosti s postupnou realizací dvoustupňové kurikulární reformy podporuje koncept učitele jako reflektujícího praktika.

Nová verze rámcových vzdělávacích programů

Část pracovní kapacity ústavu byla věnována přípravě obecné části nové verze rámcových vzdělávacích programů. Vedle celkové strukturace obecné části se práce soustředila zejména na vymezení některých odborných pojmů (cíl, výsledek, kompetence) a jejich vzájemných vztahů.

Ukončování a certifikace studia v učebních a studijních oborech

- Ústav se adekvátně, v intencích smluvního závazku podílel na práci CERMAT. V souladu se svým posláním vytvořil vlastní návrh na strukturu maturitní zkoušky. Návrh byl zpracován ve spolupráci s asociacemi odborných škol, jeho výsledný efekt je však nejasný.

- Zpracování koncepce ukončování studia v učebních oborech. Návrh poukazuje jednak na nezbytnost zapojení sociálních partnerů do ověřování výsledků vzdělávání žáků v učebních oborech, jednak navrhuje konkrétní kroky vedoucí k lepší objektivitě a srovnatelnosti těchto výsledků. Smysluplnost a nezbytnost tohoto postupu bude evidentní zvláště tehdy, bude-li v následujících letech zavedeno dvoustupňové kurikulum, které umožní určité „rozvolnění“ vzdělávacích obsahů, probíhající ovšem v rámci jasně stanovených cílových struktur. Zvýšení objektivitě a srovnatelnosti ukončování přípravy v učebních oborech chápeme jako žádoucí svorník přepokládaného obsahového „rozvolnění“.
- Jedním z hledisek pro posuzování koncepčních návrhů je jejich srovnání se situací ve vyspělých zemích, proto byla pozornost soustředěna i na problematiku ukončování studia v učebních a studijních oborech středních škol ve vybraných evropských zemích.

Celoživotní vzdělávání/učení

Z takřka bezbřehé škály problémů tohoto pedagogického evergreenu se ústav zatím soustředil na problematiku akreditace a certifikace výsledků neformálního učení. V roce 2003 se pokusí alespoň částečně zmapovat činnost odborných škol v této oblasti.

Problematika VOŠ

Práce se zaměřily na otázky tvorby vzdělávacího programu. Zpracovaný metodický materiál soustředil požadavky a doporučení pro autory vzdělávacích programů;

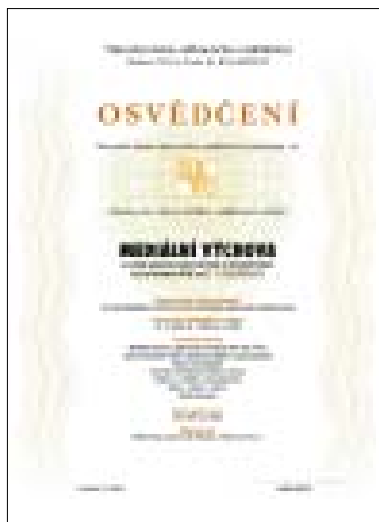

jeho funkčnost je ověřována v projektu Phare KRAJ, kde jej školy - zatím s poměrně pozitivními výsledky - využívají při tvorbě svých vzdělávacích programů. Současně byl zpracován a akreditován projekt dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, jehož cílem je zlepšení přípravy pedagogických pracovníků VOŠ na tvorbu vzdělávacích programů.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků

V této oblasti bylo připraveno a akreditováno 10 vzdělávacích projektů (Mediální výchova; Multikulturní výchova; Výchova proti intoleranci, rasismu, antisemitismu a xenofobii; Využití modulového a kreditového systému při tvorbě vzdělávacích programů VOŠ; Výuka ekonomiky na OA; Výuka účetnictví na OA; Výuka hospodářského zeměpisu na OA; Využití prostředků výpočetní techniky při výuce ekonomických předmětů; Fiktivní firmy - simulovaná praxe; Příprava pedagogických pracovníků škol na tvorbu školních vzdělávacích programů). Realizovány však byly pouze tři projekty: Mediální výchova byla realizována s finanční podporou MŠMT, zájem o tuto akci byl mezi pedagogickými pracovníky mimořádně velký, jejich hodnocení akce jsou vesměs pozitivní. Zbývající dvě akce byly realizovány v rámci projektů Phare KRAJ (Využití modulového a kreditového systému při tvorbě vzdělávacích programů VOŠ) a POSUN (Příprava pedagogických pracovníků škol na tvorbu školních vzdělávacích programů), jejich funkčnost a dopady na pedagogickou praxi škol jsou sledovány v průběhu projektů.

Tvorba, průběžná inovace a posuzování kurikulárních dokumentů

Aktivita v oblasti tvorby, průběžné inovace a posuzování kurikulárních dokumentů je nutné dělit na dvě vnitřně související oblasti. První je oblast vývoje nových typů dokumentů potřebných pro zajištění kurikulární reformy (rámcové vzdělávací programy pro střední odborné vzdělávání), druhou naplňují standardní postupy při úpravách a průběžné aktualizaci stávajících platných učebních dokumentů.

Rámcové vzdělávací programy pro střední odborné vzdělávání

Rámcové vzdělávací programy jsou jedním z pilířů chystané kurikulární reformy. V NÚOV se koncepčně připravují několik let, v praktické rovině navazují na Standard středoškolského odborného vzdělávání a rozvíjejí ho. První etapu tvorby rámcových vzdělávacích programů ústav ukončil v roce 2001, v roce 2002 byla zahájena 2. etapa.

S využitím nově zpracované koncepce byl vytvořen soubor rámcových vzdělávacích programů pro osm oborů vzdělání: čalouník, elektrikář, zedník, krejčí, truhlář, umělecký truhlář, pozemní stavitelství a strojírenství.

Programy se staly základním vstupem pro pilotní ověření navrhované koncepce, postupů a podmínek tvorby vzdělávacích programů, které NÚOV uskutečňuje v projektu POSUN. Cílem projektu je vytvoření školních vzdělávacích programů zpracovaných podle návrhu rámcových vzdělávacích programů.

V souladu s tím byla připravena pracovní verze Metodiky tvorby školních vzdělávacích programů. Metodika byla bezprostředně určena pedagogům, kteří se zabývali tvorbou školních vzdělávacích programů v projektu POSUN. Následně by tato metodika měla sloužit i dalším pedagogům při zpracování jejich vlastních vzdělávacích programů na základě rámcových vzdělávacích programů.

Období hledání nové cesty ve vývoji kurikula odborného vzdělání mělo i svá úskalí. Určitým krokem mimo hlavní proud bylo kvantum práce investované do vývoje čtyř tzv. vzorových vzdělávacích programů.

DELORSŮV KONCEPT ČTYŘ PILÍŘŮ

Jako základní metodologický nástroj pro vymezení cílů NÚOV využil koncept čtyř cílů vzdělávání pro 21. století (tzv. Delorsův koncept čtyř pilířů) definovaný Mezinárodní komisí UNESCO:

- učit se poznávat, to znamená osvojovat si nástroje pochopení světa a rozvinout dovednosti potřebné k učení se;
- učit se jednat, to znamená naučit se tvořivě zasahovat do svého životního (tzn. přírodního i společenského) prostředí;
- učit se být, to znamená porozumět vlastní osobnosti a jejímu utváření v souladu s obecně přijímanými morálními hodnotami;
- učit se žít společně, učit se žít s ostatními, to znamená umět spolupracovat s ostatními, a moci se tak podílet na životě společnosti, nalézt v ní své místo.

Tvorba nových učebních dokumentů, inovace a úpravy stávajících

Značnou část pracovní kapacity ústavu zabírá péče o učební dokumenty platných učebních a studijních oborů středních škol a studijních oborů vyšších odborných škol. Celkově jde o zhruba 900 souborů učebních dokumentů pro středoškolské odborné vzdělávání a 130 souborů učebních dokumentů VOŠ. V průměru to ročně znamená více než 100 požadavků na zpracování (tvorbu nových nebo inovaci a úpravy existujících) učebních dokumentů středoškolských a zhruba dalších 30 dokumentů vyšších odborných škol.

Expertní a poradenská činnost

K pravidelným a soustavným aktivitám ústavu patří expertní a poradenské služby. Na NÚOV se obrazejí jak zástupci škol a pedagogických center v krajích, tak pracovníci ministerstva školství i dalších subjektů.

V roce 2002 byla mimo jiné zpracována odborná stanoviska k tématům zaměřeným na boj s různými sociálně patologickými jevy nebo porovnávání obsahu vzdělávání v různých oborech pro účely nostrifikace vysvědčení. Odborní pracovníci NÚOV také vydávají stanoviska k rukopisům učebnic.

Části učebních dokumentů také na internetových stránkách NÚOV

V roce 2002 byly započaty práce na projektu, jehož cílem je uveřejnění částí platných učebních dokumentů (profil absolventa, charakteristika oboru, učební plány) veřejných škol na webových stránkách NÚOV. Do konce roku tak bylo vystaveno na tři sta učebních dokumentů.

Tvorba, průběžná inovace a posuzování kurikulárních dokumentů'

Informace jsou zařazeny jednak v sekci Odborné vzdělávání, ale také v sekci Kam na školu, kde jsou součástí informační nabídky pro uchazeče o studium na středních a vyšších odborných školách. Zbývající dokumenty by měly být na webu zpřístupněny v roce 2003.

Podpora implementace kurikulárních dokumentů

Pro podporu implementace nových kurikulárních dokumentů byl rok 2002 mimořádně důležitým obdobím. U většiny relativně samostatných aktivit se podařilo zvýraznit jednotící prvky a učinit z nich součásti logické a vzájemně se doplňující linie. Jejimi základními součástmi v širším kontextu jsou: soustava povolání v Integrovaném systému typových pozic - profesní profily - soustava oborů vzdělání - rámcové vzdělávací programy - školní vzdělávací programy.

Soustava oborů vzdělání

Klíčové postavení má pracovní návrh nové soustavy oborů vzdělání, který byl předložen MŠMT v závěru roku. Zprvu připravovaná a později naplňovaná strategie tvorby nové soustavy oborů vzdělání vedla k postupnému vyjasnění odpovědi na otázku vzájemných vazeb nových oborů vzdělání s dalšími připravovanými nástroji či dokumenty. Nová soustava je budována tak, že s každým oborem vzdělání bude souviset jeden profesní profil - jako popis kvalifikace požadované světem práce a jeden rámcový vzdělávací program - jako závazný předpis pro vytvoření vzdělávacích programů, kterými bude možné dané kvalifikace dosáhnout.

Profesní profily

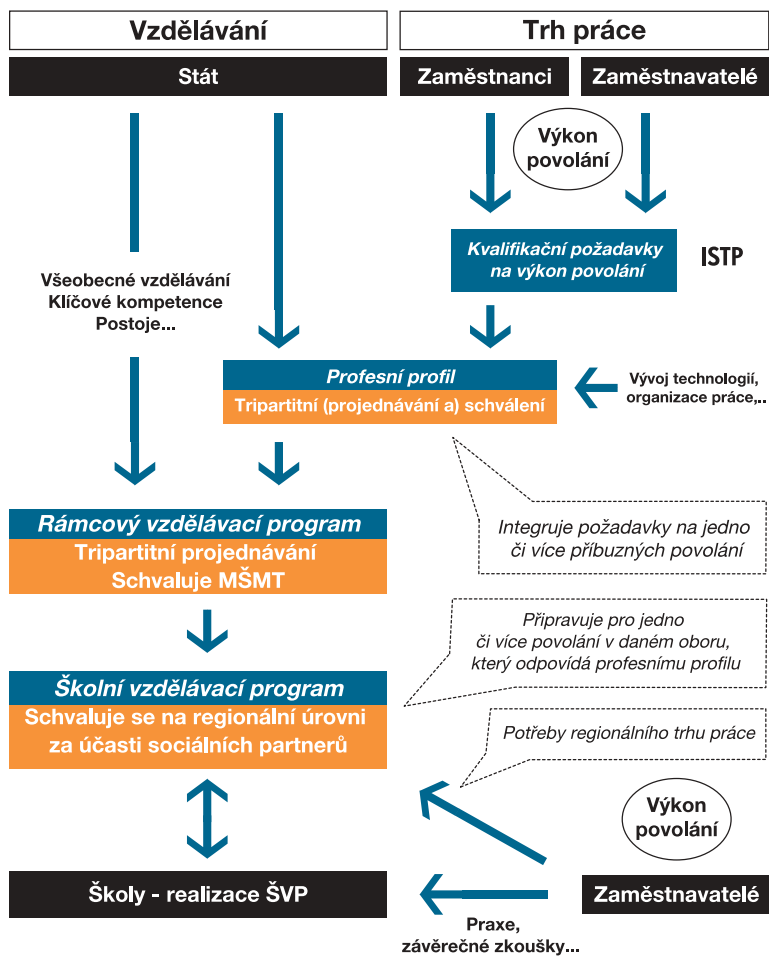
Úvahy o návrhu nové soustavy oborů vzdělání významně posunuly i pojetí profesních profilů. Profesní profily jsou stále více chápány jako popisy kvalifikací, které jsou určující pro stanovení cílů a obsahů programů odborného vzdělávání v rámci celoživotního učení.

Dialog se sociálními partnery

Pozitivní posun směrem k předpokládanému cílovému stavu charakterizuje oblast dialogu se sociálními partnery. Otázky vztahu sociálních partnerů a odborného vzdělávání se podařilo s přispěním pracovníků NÚOV více medializovat. Dařilo se podporovat a rozvíjet pozici, kterou v dialogu se sociálními partnery hrají a mohou hrát oborové skupiny, pracující z pověření MŠMT při NÚOV. Ty vesměs dobře plní funkci expertní. Tu je však nutné rozšířit o další kompetence, které by umožnily významné materiály s celostátní působností „tripartitně posuzovat“ a doporučovat či schvalovat. Podmínkou pro žádoucí změnu je významnější zapojení sociálních partnerů. To je v centru probíhající diskuse, která byla otevřena zejména díky mezinárodním projektům, které NÚOV řeší z pověření MŠMT. Jde zejména o mezinárodní projekty Kvalifikování pro Evropu (Q4EU) a MATRA- sociální partnerství v odborném vzdělávání v České republice.

Navrhovaný proces tvorby vzdělávacích programů škol

Koordinace sféry vzdělávání a trhu práce

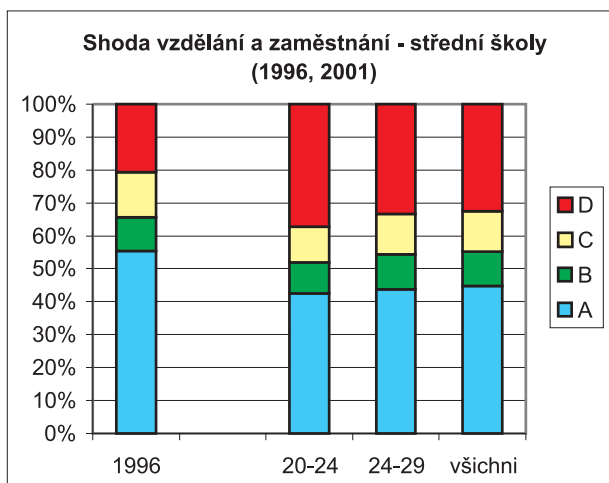
Problematika trhu práce, zejména pak uplatnění absolventů na trhu práce, byla v roce 2002 výrazně posílena, neboť NÚOV zřídil samostatné oddělení analýz potřeb trhu práce. Jeho úkolem je systematizovat a přesně zacílit dosud spíše ojedinelé a nesoustavné studie a analýzy a dosáhnout toho, aby přístup k této oblasti byl komplexní a koncepční.

Potřeby zaměstnavatelů a absolventů

Práce ústavu se v roce 2002 zaměřila především na problematiku uplatnění absolventů na trhu práce a potřeby zaměstnavatelů a absolventů. Šetření z této oblasti jsou zdrojem informací, které využívají odborníci školského resortu k formování zásad školské politiky, koncepce vzdělávání i pro řešení dalších úkolů ovlivňujících připravenost a zaměstnatelnost absolventů.

- Publikace **Struktura a počty žáků v systému vzdělávacích cest ve středním a vyšším vzdělávání a jejich situace na trhu práce** uvádí časové řady počtu a podílů žáků ve středním vzdělávání v celkové vzdělanostní struktuře a v členění podle skupin oborů. Text také zpracovává analýzy k nezaměstnanosti absolventů na základě Výběrového šetření pracovních sil Českého statistického úřadu.
- Podrobné analýzy nezaměstnanosti v jednotlivých kategoriích vzdělání i skupinách oborů uvádí publikace **Nezaměstnanost absolventů škol**. Materiál předkládá i údaje o vývoji nezaměstnanosti absolventů v dlouhodobém pohledu.

- Analytická studie **Uplatnění absolventů škol ve sféře práce - Shoda vzdělání a zaměstnání** hodnotí shodu získaného vzdělání a vykonávaného zaměstnání v jednotlivých kategoriích vzdělání podle skupin oborů a uvádí podíly absolventů v hlavních seskupeních zaměstnání.

A - úplná shoda, B - částečná shoda,
C - dílní neshoda, D - hrubá neshoda

Informační systém o uplatnění absolventů (ISA)

V roce 2002 byl vytvořen koncepční rámec Informačního systému o uplatnění absolventů na trhu práce (ISA). Koncepci celoplošného systému ISA schválilo ministerstvo školství a začne se naplňovat v roce 2003. Výstupy budou určeny odborné i laické veřejnosti, která získá přístup k souhrnným informacím o vzdělávání a trhu práce.

Koncepce ISA se stala základem pro zapojení pracovníků oddělení do projektu Regionálního informačního systému o uplatnění absolventů (RISA), projektu Phare 2000 orientovaného na Moravskoslezský kraj.

Přístup mladých lidí ke vzdělávání a jejich profesní uplatnění

V roce 2002 NÚOV položil základ pro řešení rozsáhlého projektu nazvaného Přístup mladých lidí ke vzdělávání a jejich profesní uplatnění. Tento projekt bude mapovat možnosti (a omezení) přístupu mladých lidí ke vzdělávání a problémy přechodu absolventů ze škol do praxe, včetně jejich uplatnitelnosti na trhu práce. Oddělení analýz potřeb trhu práce dále v roce 2002 zpracovalo rozsáhlé podklady k analytické příloze Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje výchovně-vzdělávací soustavy České republiky nazvané Vybrané souvislosti rozvoje školství v krajích.

Podpora kariérového poradenství

Rok 2002 lze v oblasti podpory kariérového poradenství v NÚOV nazvat rokem zlomovým. Součástí ústavu se poprvé stalo samostatné oddělení kariérového poradenství. Ke zlepšení účinnosti poskytovaných informačních a poradenských služeb výrazně přispělo také zřízení Centra kariérového poradenství.

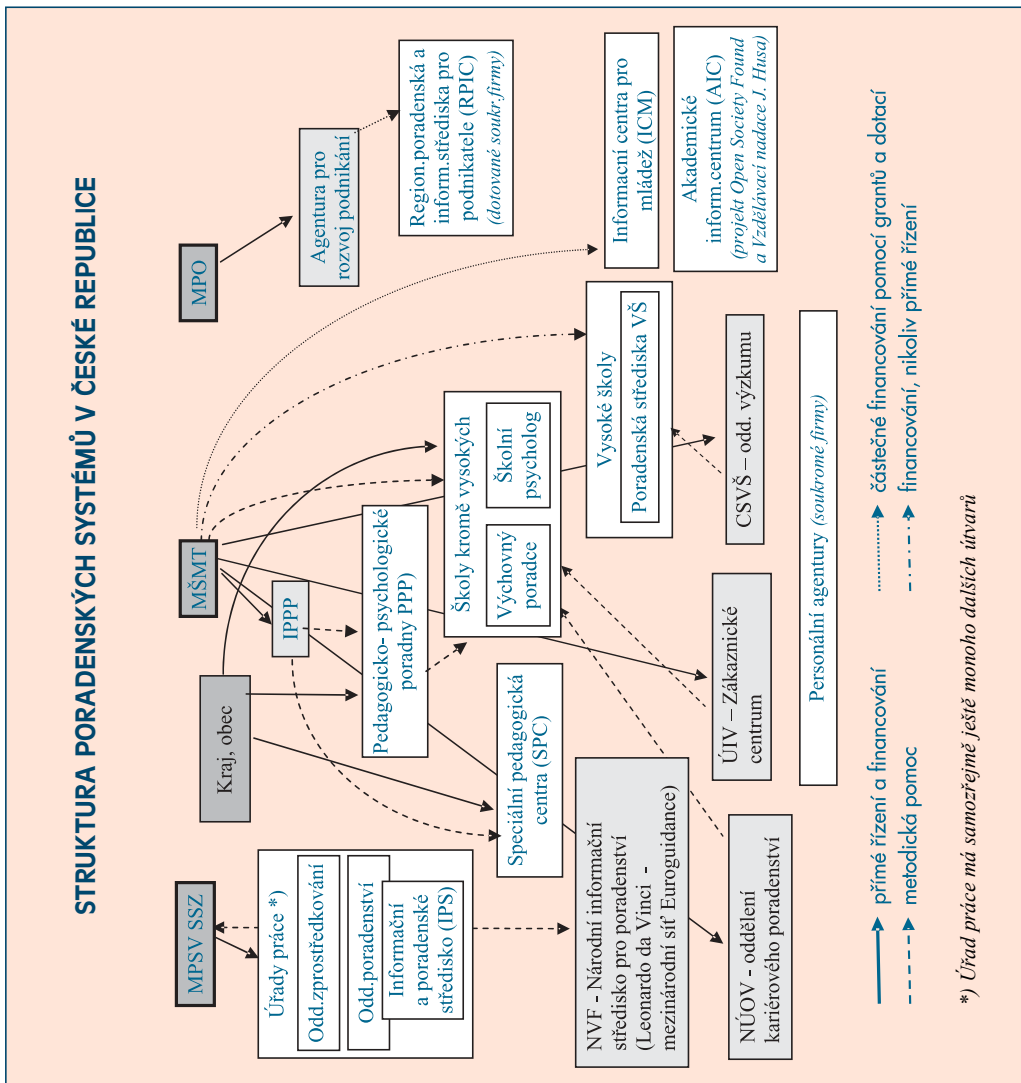
Projekt Kariérové poradenství v ČR

Česká republika dosud nemá komplexní systém kariérového poradenství. Problematikou se zabývá současně několik subjektů, avšak k jednotnému a provázanému poradenskému systému mají ještě daleko.

Na tvorbu systému kariérového poradenství je zaměřen dvouletý projekt Kariérové poradenství v České republice. Projekt podporuje ministerstvo školství a NÚOV jej začal řešit v roce 2002 ve spolupráci s Institutem pedagogicko-psychologického poradenství a Správou služeb zaměstnanosti Ministerstva práce a sociálních věcí. Součástí projektu je participace na výzkumu OECD Review of Career Guidance Policies, do kterého Česká republika vstoupila jako jedna ze čtrnácti zúčastněných zemí.

V roce 2002 NÚOV připravil a vyhodnotil tzv. národní dotazník. Dotazník shrnuje názory několika desítek významných českých expertů z oblasti poradenských služeb a opírá se rovněž o výsledky řady přidavných empirických šetření zaměřených na hodnocení účinnosti poradenských služeb.

Národní dotazník se stane informačně analytickým podkladem pro experty OECD, kteří Českou republiku navštíví v r. 2003. Jejich následná doporučení se stanou významným impulzem pro rozvoj systému kariérového poradenství v České republice.

Modulární distanční vzdělávání pro evropskou mobilitu kariérových poradců

Zkvalitnit odbornou přípravu kariérových poradců se snaží projekt Leonardo da Vinci Modulární distanční vzdělávání pro evropskou mobilitu kariérových poradců. Cílem projektu řešeného NÚOV od podzimu roku 2001 je tvorba základního kurikula a příprava distanční formy vzdělávání s využitím moderních informačních technologií.

Podpora vzdělávání učitelů v tématu Úvod do světa práce

Úvod do světa práce byl do vzdělávacích programů středních škol zařazen ve školním roce 2001. Nejedná se o samostatný vyučovací předmět, nýbrž o komplex tematických celků. Výuka však bohužel naráží na celou řadu obtíží, jejichž společným jmenovatelem je vedle nedostatečného vybavení učebními pomůckami (např. učebnice, pracovní listy atd.) především chybějící příprava učitelů.

Učivo Úvodu do světa práce (učebnice vyšla v roce 1998, v roce 2001 Metodický návod pro učitele a Metodika výuky učiva úvodu do světa práce) je začleněno do průřezového tématu rámcových vzdělávacích programů - Člověk a svět práce, které NÚOV připravil právě v tomto roce.

Příprava multiplikátorů v oblasti vzdělávání učitelů pro výuku Úvodu do světa práce

Vzdělávání učitelů pro výuku Úvodu do světa práce podpořil projekt Příprava multiplikátorů v oblasti vzdělávání učitelů pro výuku Úvodu do světa práce. Cílem projektu zahájeného v roce 2001 bylo připravit pracovníky pedagogických center na metodickou podporu učitelů a zároveň i vyškolit odborné lektory, kteří budou další vzdělávání učitelů prakticky realizovat. Pracovníci pedagogických center a lektori se budou podílet na postupném rozšiřování vzdělávání učitelů ve svém regionu tzv. znásobujícím, multiplikačním efektem (odtud termín multiplikátor).

Centrum kariérového poradenství

Součástí oddělení kariérového poradenství se v roce 2002 stalo Centrum kariérového poradenství. Jeho úkolem je kvalifikovaně odpovídat na dotazy klientů o vzdělávací nabídky středních a vyšších škol. Způsoby dotazování nebyly nijak omezeny - klienti mohli kdykoli telefonovat a využít jak klasickou, tak i elektronickou poštu. Několik desítek zájemců také centrum navštívilo osobně (po dohodě). V rámci centra byla několikrát připravena i internetová on-line poradna. V příštím roce by se měla zkušenost z prvního roku práce centra odrazit v systematizování služeb a personálním rozšíření, zejména v oblasti psychologické diagnostiky.

Sledování vzdělávací nabídky středních a vyšších škol

V roce 2002 byla stejně jako v předchozích letech aktualizována databáze vzdělávací nabídky středních a vyšších odborných škol. Databáze obsahuje seznam všech středních a vyšších

odborných škol, jejich adresy, kontaktní údaje (telefon, fax, e-mail a adresu webu), tabulku otevíraných oborů vzdělání s údaji o počtech přijímaných, převisu, přijímacím řízení, školném, možnostech studia handicapovaných a možnostech studia při zaměstnání.

Na rozdíl od minulých let byla databáze obohacena o údaje o dnech otevřených dveří a v případě vyšších odborných škol o údaje o termínu podání přihlášek ke studiu a datu přijímacích zkoušek.

Publikace Kam na školu

V roce 2002 byly připraveny dvě informační publikace. V březnu vyšla příručka Kam na školu - vyšší odborné školy v ČR, obsahující kompletní vzdělávací nabídku VOŠ. V listopadu NÚOV vydal publikaci Kam na školu - střední školy v ČR, zahrnující kompletní vzdělávací nabídku středních škol.

Publikace doplňuje veřejně přístupná databáze škol a oborů, vystavená na webových stránkách NÚOV.

Příprava a realizace programů Phare v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti a příprava na využívání strukturálních fondů

Příprava na využívání strukturálních fondů EU

Stejně jako na konci roku 2001 se pracovníci NÚOV v roce 2002 zapojili do přípravy programových dokumentů souvisejících s přípravou České republiky na využívání strukturálních fondů Evropské unie. Ve spolupráci s MŠMT, MPSV, NVF a dalšími subjekty NÚOV participoval na přípravě Operačního programu rozvoje lidských zdrojů (OP RLZ), jenž obsahuje opatření, která budou po vstupu ČR do EU financována z Evropského sociálního fondu. Tento OP RLZ je konkretizován v tzv. Programovém dodatku, na jehož zpracování se NÚOV rovněž spolupodílel.

Důležitá úloha připadla NÚOV především v oblasti analýzy situace ve vzdělávání v ČR, která představuje východisko pro formulaci podporovaných opatření, definování vybraných opatření a stanovení indikátorů dosahovaných výsledků. Jelikož byl proces programování spojen s potřebou partnerského (meziresortního) přístupu - oblast rozvoje lidských zdrojů se dotýká nejenom gesce resortů MPSV a MŠMT, navíc byla příprava tohoto typu programových dokumentů zcela novým úkolem pro českou veřejnou správu - významný prvek v této aktivitě představovala spolupráce s dalšími subjekty. OP RLZ i Programový dodatek bude v roce 2003 odeslán k posouzení Evropské komisi do Bruselu.

Příprava a realizace programů Phare v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti

V březnu 2002 vyhlásilo MMR ve spolupráci s MPSV grantové schéma prostřednictvím programu PHARE 2000 Fondu rozvoje lidských zdrojů. Cílem tohoto programu je mj. podpořit rozvoj celoživotního vzdělávání v České republice.

NÚOV se rozhodl pro účast v tomto programu, přičemž na základě uskutečněného výběrového řízení byly níže uvedené projekty, které byly připravovány za účasti pracovníků NÚOV, ohodnoceny jako kvalitní a hodny podpory z programu PHARE 2000. V případě projektů KRAJ a POSUN se NÚOV podílí na jejich realizaci v roli hlavního koordinátora, v ostatních projektech (RISA, Start) je v roli partnerské instituce. Projekty se začaly realizovat v posledním čtvrtletí roku 2002 a ukončeny budou v roce 2003. Pracovníci NÚOV se na realizaci projektů podílejí v nejrůznějších rolích, např. jako odborní experti v oblasti přípravy vzdělávacích programů či analýzy situace na trhu práce, v roli managementu či administrace projektu, lektorů ad.

Mezinárodní spolupráce

Národní ústav odborného vzdělávání dlouhodobě rozvíjí své mezinárodní aktivity v celkovém kontextu evropského integračního procesu a zaměřuje je především do následujících oblastí:

Účast na řešení projektů v rámci programů EU

NÚOV se pravidelně účastní řešení projektů v rámci programu EU Leonardo da Vinci a spolupracuje na specifických projektech se vztahem k odbornému vzdělávání.

Obsahem projektů programu Leonardo da Vinci, řešených v roce 2002, byly problémy související s rozdílnými přístupy k řešení odborných kvalifikací a dovedností v rámci EU jako součást procesů sociálního partnerství, analýza a srovnání kariérového poradenství v partnerských zemích, osvojování sociálních a podnikatelských dovedností žáků pomocí interaktivní vyučovací metody (tzv. manažerská hra), tvorba multimediálního interaktivního výukového programu v angličtině založeného na odborné terminologii (určeného mistrům odborné výchovy) a spolupráce při vytváření evropské kvalifikační strategie v informačních a komunikačních technologiích (ICT).

K programům a projektům, jimiž se zabývá Národní ústav odborného vzdělávání, patří také ty z programů Phare, jež jsou zaměřeny na rozvoj lidských zdrojů a které zároveň připravují české subjekty na využívání strukturálních fondů EU. Tyto projekty vycházejí z požadavků realizace jednoho ze čtyř opatření pilotní verze Sektorového operačního programu rozvoje lidských zdrojů PHARE 2000 NUTS II - Rozvoj celoživotního vzdělávání.

Některé další projektové úkoly řešil NÚOV v roce 2002 v rámci dvoustranné mezinárodní spolupráce. Šlo především o spolupráci s holandskými institucemi při řešení problematiky sociálního partnerství v odborném vzdělávání ČR (projekt MATRA) a projekt energetických úspor a využívání obnovitelných zdrojů energie v České republice (projekt ENERSOL). Do této oblasti spadá také projekt mezinárodní spolupráce vlámských a českých středních škol (VOTEC) řešící otázky kurikulární a metodické, problematiku řízení školy, zajišťování kvality vzdělávání, forem a metod spolupráce škol se sociálními partnery.

Spolupráce s nadnárodními organizacemi (CEDEFOP, ETF, OECD)

V této oblasti ústav plní zejména roli koordinátora spolupráce ČR s CEDEFOP a zastupuje ČR v Poradním sboru ETF. Ústav se také aktivně podílí na aktivitách jiných mezinárodních institucí - OECD, UNESCO (členství v České komisi pro spolupráci), UNEVOC, VOCATE, IGIP.

V roce 2002 byly vyřešeny, resp. jsou pro uvedené organizace dále řešeny tyto projekty:

- Scenarios and Strategies of VET in Europe - (CEDEFOP),
- Situation of VET Teachers and Trainers in Candidate Countries (Czech Republic) - (ETF),
- Review of Career Guidance Policies - (OECD).

Dvoustranná a mnohostranná mezinárodní spolupráce

V jejím rámci ústav dlouhodobě udržuje pracovní kontakty z řadou institucí, které se zabývají odborným vzděláváním v zemích EU, kandidátských zemích i některých mimoevropských zemích. Nejčastějšími partnery při řešení jednotlivých

Mezinárodní spolupráce

---

vých úkolů v roce 2002 byly instituce z Holandska, Německa, Slovenska, Belgie, Velké Británie, Španělska, Rakouska a Dánska. K partnerským institucím, s nimiž NÚOV spolupracuje již mnoho let, patří především Spolkový ústav odborného vzdělávání - BIBB v Německu, QCA v Anglii, maďarský Národní ústav odborného vzdělávání - NIVE, slovenský ŠIOV aj. Obsahově je tato spolupráce zaměřena převážně na inovace konkrétních vzdělávacích programů, na budování společných informačních sítí a na kompatibilní řešení problematiky odborných kvalifikací v rámci evropského integračního procesu.

Ke konkrétním projevům mezinárodní spolupráce patří i účast pracovníků NÚOV na různých konferencích, seminářích a pracovních setkáních pořádaných zahraničními institucemi a nadnárodními organizacemi. V roce 2002 to bylo 29 různých akcí (pořádaných v rámci jednotlivých projektů i mimo ně), jichž se zúčastnilo 23 pracovníků NÚOV, přičemž většina z nich při jednání vystoupila s vlastními příspěvky.

NÚOV a masová média

Činnost ústavu byla v roce 2002 pro veřejnost mnohem viditelnější než v letech předchozích. Jednak proto, že ústav zpřístupnil nové webové stránky, a dále proto, že začal výsledky své práce aktivně prezentovat v médiích.

Adresa www.nuov.cz: nová grafika a aktuální informace

Grafické zpracování webových stránek, používajících nové logo NÚOV, se zároveň stalo výtvarnou inspirací pro další produkty určené veřejnosti: obálky edičních řad, desky, tužky nebo informační leták.

Na webových stránkách lze nalézt například aktuální informace o všech projektech a programech, do kterých se NÚOV zapojuje, informace o práci oborových skupin, o přípravě rámcových vzdělávacích programů pro střední odborné vzdělávání nebo o práci jednotlivých oddělení.

Webové stránky však nejsou koncipovány jen jako zdroj informací o práci NÚOV. Zahrnují také obecné informace ze světa vzdělávání - ať už je to popis české vzdělávací soustavy nebo informace o vzdělávacích systémech v zahraničí. Do této oblasti patří také pravidelně uveřejňované články měsíčníku Zpravodaj - Odborné vzdělávání v zahraničí, které přinášejí překlady textů ze zahraničních odborných periodik. Každý den je také na webu přehled článků českých médií, které se věnují oblasti školství a vzdělávání.

Specifickým oddílem webu je sekce Kam na školu, která nabízí databázi středních a vyšších odborných škol spolu s jejich vzdělávací nabídkou pro příští školní rok. Součástí databáze

jsou také popisy nabízených učebních a studijních oborů a (pro veřejnost relevantních) částí příslušných učebních dokumentů. Zveřejněna je nyní zhruba polovina těchto dokumentů, zbytek se NÚOV chystá zpřístupnit v roce 2003.

Výrazným rysem nových webových stránek je řada studií, analýz a výstupů z řešených anebo již uzavřených projektů. Například v sekci Odborné vzdělávání a trh práce jsou zveřejňovány aktuální studie o nezaměstnanosti absolventů a také zde byla zpřístupněna studie Shoda dosaženého vzdělávání a vykonávaného zaměstnání.

V trendu postupného naplňování webových stránek informacemi bude NÚOV pokračovat i v roce 2003. Připravena pro umístění na stránkách NÚOV je nová sekce Kraje a vzdělávání, která by měla nabízet údaje o nezaměstnanosti absolventů jednotlivých oborů ve všech krajích. Na začátku roku 2003 na web přibude také podsekce Absolventi, obsahující výstupy projektu Uplatnění absolventů škol: analýza a výhled. Uvažuje se i o samostatné sekci pro novináře a zřízení diskusního fóra.

Anglická verze stránek NÚOV je méně rozsáhlá a zahrnuje zhruba čtvrtinu až pětinu údajů české verze. Také zde se v roce 2003 uvažuje o rozšíření informací, zejména uveřejněním anglických verzí publikací a pracovních materiálů NÚOV.

Spolupráce s médii

V roce 2002 vydal NÚOV celkem devět tiskových zpráv. Novináře ovšem oslovoval také méně oficiálně, a to prostřednictvím asistentky ředitele pro styk s veřejností.

V roce 2002 byl NÚOV a jeho pracovníci citován v médiích celkem 142krát, čili v průměru dvakrát až třikrát týdně.

Zdaleka nejčastěji to bylo v souvislosti s tématem výběru střední nebo vyšší odborné školy, dále pak v souvislosti s projekty, které NÚOV řeší - nejvíce v souvislosti s projektem MATRA. Zájem médií vzbudilo také uveřejnění studie Shoda dosaženého vzdělání a vykonávaného zaměstnání.

NÚOV v tomto roce spolupracoval (tj. podával informace, zpracovával podklady nebo přímo připravil příspěvky) mimo jiné s Českou televizí, deníky MF DNES (zejména příloha Zaměstnání), Právo, Hospodářské noviny (zejména příloha Kariéra start), Lidové noviny (přílohy Akademie a Zaměstnání), týdeník Učitelské noviny nebo internetový server Česká škola.

V roce 2002 se také uskutečnily dvě on-line poradny Centra kariérového poradenství - ve spolupráci se servery ihned.cz a mojenoviny.cz. NÚOV dále spolupracoval a postupně se stal hlavním partnerem přílohy Práva Student 2003 a předchozích příloh a tematických stran věnovaných volbě střední školy a VOŠ.

Přehled ediční činnosti

Periodika

Zpravodaj Odborné vzdělávání v zahraničí - měsíčník přinášející překlady aktuálních článků a studií ze zahraničního odborného tisku.

Technické aktuality a metodické rozhledy pro střední odborné vzdělávání - čtvrtletník určený pedagogům vyučujícím maturitní vzdělávací programy technického zaměření a všem zájemcům o střední technické vzdělávání.

Odborné vzdělávání - informační bulletin zveřejňující v pěti číslech za rok aktuální informace o činnosti ústavu.

Těsnopisné a strojopisné rozhledy - měsíčník, který desetkrát ve školním roce přináší soubory cvičebních úloh a textů pro předměty technika administrativy, obchodní korespondence a těsnopis.

Publikace

Kam na školu: střední školy v České republice. Zprac. I. Eliášková.
1. vyd. Praha, Národní ústav odborného vzdělávání 2002. 664 s. ISBN 80-85118-74-2.

Informační příručka pro všechny zájemce o středoškolské studium. Přinesla podrobné informace o vzdělávací nabídce škol pro školní rok 2003-2004. Zájemci mohli vycházet z údajů o více než 1500 školách a cca 650 studijních a učebních oborech.

Kam na školu: vyšší odborné školy v České republice. Zprac. I. Eliášková. 1. vyd. Praha, Národní ústav odborného vzdělávání 2002. ISBN 80-85118-71-8.

Informační příručka pro všechny zájemce o studium na vyšších odborných školách v celé ČR ve šk. roce 2003-2004.

Vojtěch, J., Festová, J.: Struktura a počty žáků v systému vzdělávacích cest ve středním a vyšším vzdělávání a jejich situace na trhu práce.

1. vyd. Praha, Národní ústav odborného vzdělávání 2002.

Vývoj vzdělanostních a profesních struktur v jednotlivých skupinách oborů SOŠ, SOU a VOŠ z pohledu počtu žáků nově přijímaných do 1. ročníků.

Tento základ je doplněn aktuálními vybranými údaji o situaci absolventů na trhu práce.

Festová, J., Vojtěch, J.: Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním. Uplatnění absolventů středních škol

ve sféře práce. 1. vyd. Praha, Národní ústav odborného vzdělávání 2002. 54 s. ISBN 80-85118-73-4.

Analýza nezaměstnanosti absolventů z hlediska vzdělanostní struktury a profesní struktury i z hledisek vývojových v celkovém i regionálním pohledu. Možnosti školské sféry ke snižování nezaměstnanosti absolventů.

Vojtěch, J., Festová, J.: Shoda dosaženého vzdělání a vykonávaného zaměstnání. Uplatnění absolventů středních škol ve sféře práce. 1. vyd. Praha,

Národní ústav odborného vzdělávání 2002. 38 s. ISBN 80-85118-72-6.

Analýza uplatnění absolventů středního odborného vzdělávání ve věku 20 - 24 let ve sféře práce z hlediska shody získaného vzdělání a vykonávaného zaměstnání v novém podrobnějším členění vzdělání v rámci Výběrového šetření pracovních sil (ČSÚ) za rok 2001.

Vojtěch, J.: Vývoj vzdělanostní a oborové struktury žáků ve středním a vyšším vzdělávání. 1. vyd. Praha, Národní ústav odborného vzdělávání 2002. ISBN 80-85118-70-X.

Kadlec M.: The field groups - a basic information on activities. 1. vyd. Praha, Národní ústav odborného vzdělávání 2002.

Kadlec M.: Uplatňování kvalifikačních požadavků na výkon povolání v programech odborného vzdělávání. 1. vyd. Praha, Národní ústav odborného vzdělávání 2002.

Kadlec M.: The application of qualification requirements for the performance of a profession in VET programs. 1. vyd. Praha, Národní ústav odborného vzdělávání 2002.

Soubor profesních profilů.

Přehled ediční činnosti

Metodika tvorby školních vzdělávacích programů. Pracovní verze k ověřování v projektu Phare 2000 - POSUN. Praha, Národní ústav odborného vzdělávání 2002. 2 sv. 36 + 20 s.

Bydžovská, J., Marinková, H., Součková, J.: Tvoříme vzdělávací program vyšší odborné školy. 1. vyd. Praha, Národní ústav odborného vzdělávání 2002. 47 s.

Učební dokumenty

Kód KKO	Název vzdělávacího programu	Odborný pracovník
16-02-M/001	Průmyslová ekologie	Bucharová
21-53-H/001	Modelář	Hanzálek
21-55-H/001	Slévač	Hanzálek
23-44-L/001	Mechanik strojů a zařízení	Hanzálek
23-45-L/009	Letecký mechanik	Hanzálek
23-52-H/001	Nástrojař	Janků
23-61-H/001	Lakýrník	Hanzálek
23-65-H/009	Strojník - lodní doprava	Hanzálek
26-46-M/003	Zabezpečovací a sdělovací technika v dopravě	Hrešan
26-51-H/004	Elektrotechnická výroba	Hrešan
26-59-H/001	Spojový mechanik	Hrešan
28-46-M/001	Technologie keramiky	Janoštíková
28-61-H/004	Brusič technického a šperkového kamene	Janoštíková
28-63-E/001	Bižuterní výroba	Janoštíková
28-63-H/001	Výrobce bižuterie - skleněná bižuterie	Janoštíková

28-63-H/002	Výrobce bižuterie - kovová bižuterie	Janošítková
28-64-H/004	Výrobce vánočních ozdob	Janošítková
29-52-H/001	Mlynář	Husová
31-43-L/004	Operátor oděvní výroby - oděvní výroba	Burešová
31-62-H/001	Kloboučník	Burešová
32-58-E/001	Výroba obuvi	Janošítková
33-41-L/006	Operátor dřevařské a nábytkářské výroby	Doubravová
33-53-H/003	Košíkářská výroba	Doubravová
33-54-H/002	Mechanik hudebních nástrojů - klávesové nástroje	Doubravová
33-54-H/003	Mechanik hudebních nástrojů - strunné nástroje	Doubravová
34-52-L/001	Tiskař na polygrafických strojích	Dlabolová
34-53-L/002	Reprodukční grafik pro média	Dlabolová
36-56-H/001	Kominík	Langová
36-63-H/001	Štukatér	Vrabec
36-67-H/002	Stavební výroba	Vrabec
36-67-H/003	Kamnář	Vrabec
37-42-M/001	Poštovní a peněžní služby	Hula
41-43-L/004	Chovatel cizokrajných zvířat	Vašek, Miškovský
63-43-L/001	Peněžní manipulant	Hula
66-51-E/001	Obchodní provoz	Hušáková
66-51-H/001	Obchodní provoz	Hušáková
66-51-H/022	Prodávče a výrobce lahůdek	Hušáková
66-53-H/003	Operátor skladování	Hušáková

Přehled ediční činnosti

69-54-H/001	Provoz prádelen a čistíren	Němcová
82-51-L/003	Uměleckořemeslné zpracování kovů - práce kovářské a zámečnické	Vážná
82-51-L/004	Uměleckořemeslné zpracování kovů - práce pasířské	Vážná
82-51-L/009	Uměleckořemeslná stavba hudebních nástrojů - strunné nástroje	Vážná
82-51-L/010	Uměleckořemeslná stavba hudebních nástrojů - klávesové nástroje	Vážná
82-51-L/014	Uměleckořemeslné zpracování kamene a keramiky - práce keramické	Vážná
82-51-L/022	Uměleckořemeslné zpracování kamene a keramiky - práce kamenosochařské	Vážná
82-51-L/024	Uměleckořemeslné zpracování kovů - práce rytecké	Vážná
82-51-L/027	Uměleckořemeslná stavba hudebních nástrojů - dechové a bicí nástroje	Vážná
	Soubor učebních osnov fyziky pro SOŠ a SOU	Bartošková
	Soubor učebních osnov chemie pro SOŠ a SOU	Bucharová
	Soubor učebních osnov občanské nauky pro SOŠ a SOU	Bezchlebová
	Cizí jazyk pro studijní obory SOŠ a SOU	Součková
	Cizí jazyk pro tříleté učební obory SOU	Součková
	Základy přírodních věd, varianty A a B	Bartošková

S Státní těsnopisný ústav

Státní těsnopisný ústav (STÚ) je oddělení NÚOV, jehož hlavní náplní je koordinace výuky grafických předmětů středních škol: technika administrativy, obchodní korespondence a těsnopis.

Práce oddělení STÚ

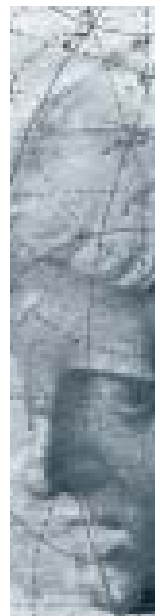
STÚ tvoří výukové programy a připravuje pomůcky k výuce jako jsou skripta, cvičebnice nebo měsíčník Těsnopisné a strojopisné rozhledy. STÚ dále pořádá krajské a celostátní soutěže žáků středních škol v grafických disciplínách. Pro učitele grafických předmětů organizuje odborné semináře. Zajišťuje také činnosti státní zkušební komise. Veřejnosti jsou určeny rekvalifikační kurzy práce s počítačem, psaní všemi deseti prsty a těsnopis.

V roce 2002 STÚ předalo zastupování České republiky v mezinárodní federaci INTERSTENO občanskému sdružení INTERINFO ČR. Toto sdružení se intenzivně věnuje přípravě českých reprezentantů v grafických disciplínách.

Odborné semináře

V loňském roce se uskutečnilo ve dvou etapách celkem 15 seminářů, kterých se zúčastnilo 275 pedagogů. Jejich témata byly například chyby u státních zkoušek, zpracování obchodního dopisu v textovém editoru, tvorba tabulek nebo nová soutěžní disciplína wordprocessing.

V tomto roce pracovníci STÚ dojížděli za těmi účastníky seminářů, pro které byla doprava do NÚOV příliš časově náročná. V tomto trendu hodlá STÚ veřejnosti vycházet vstříc i nadále.

Činnost státní zkušební komise

Z pověření ministerstva školství zajišťovalo STÚ v loňském roce činnost státní zkušební komise pro zkoušky z kancelářského psaní na stroji nebo na klávesnici, z těsnopisu a ze stenotypistiky. Většina uchazečů, kterými jsou z devadesáti procent studenti vyšších ročníků středních škol, v menší míře pak lidé z praxe, skládala zkoušku z kancelářského psaní na stroji nebo na klávesnici. STÚ vydalo osvědčení o státní zkoušce celkovému počtu 3000 uchazečů. Od příštího školního roku STÚ připravuje ve spolupráci s INTERINFO ČR novou státní zkoušku ze zpracování textu na počítači.

Soutěže žáků středních škol - poprvé wordprocessing

V loňském roce zorganizovalo STÚ ve spolupráci s INTERINFO ČR na čtrnácti školách České republiky krajská kola soutěží žáků středních škol v grafických disciplínách.

Poprvé se k soutěžním disciplínám přiřadil wordprocessing, profesionální zpracování textu na počítači, o který studenti projevují vzrůstající zájem. Organizačně a zejména časově náročné zpracování výsledků této disciplíny však přivádí pracovníky STÚ k úvahám připravit soutěž prostřednictvím internetového média.

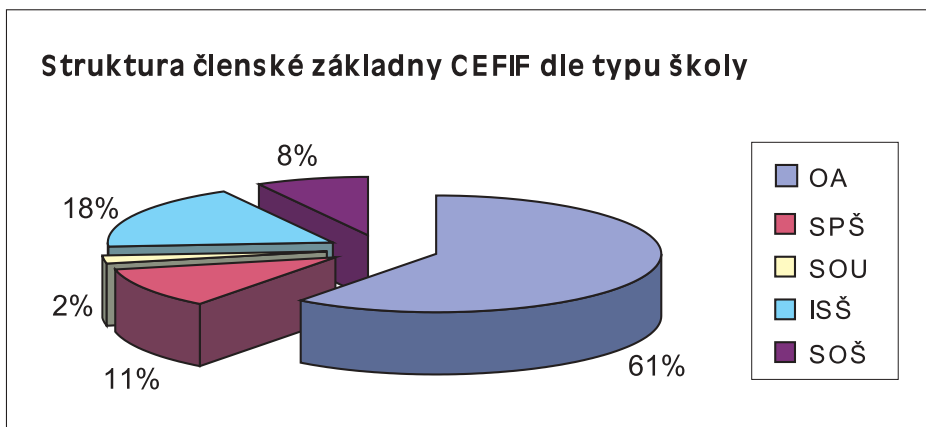
Výukové programy

V roce 2002 STÚ školám nabídlo výukové programy Písemná a elektronická komunikace, Norma ČSN 6910 s komentáři a Těsnopis MINI.

Centrum fiktivních firem

Centrum fiktivních firem (CEFIF) pracuje při Národním ústavu odborného vzdělávání od ledna 2002 (předchozích deset let existence patřil pod Vysokou školu ekonomickou, kde vznikl).

Úkolem CEFIF je zajišťovat řádnou činnost fiktivních firem v České republice. Fiktivní firmy zakládají studenti středních škol především s ekonomickým zaměřením, nejvíce pak z obchodních akademií.

Práce fiktivní firmy

Fiktivní firma pracuje jako skutečná firma - výrobní, obchodní nebo dopravní. Firma se řídí platnými právními předpisy, využívá podklady z hospodářské praxe a její pracovníci uskuteč-

ňují všechny základní činnosti vyjma směny skutečných peněz.

Práce ve fiktivních firmách je součástí integrace výuky ekonomických předmětů. CEFIF vznikajícím fiktivním firmám poskytuje potřebné informace a umožňuje jim zapojení do trhu fiktivních firem jak v České republice, tak i v zahraničí.

Činnosti a zaměření CEFIF

K 31. 12. 2002 CEFIF registroval 307 firem na 88 školách, což je na stejné úrovni jako koncem roku 2001. Lze tedy říci, že zájem o tuto formu výuky je stabilní. Největší objem práce CEFIF spočíval v simulaci důležitých institucí, s nimiž se studenti učí jednat - živnostenský úřad, rejstříkový soud, finanční úřad, dále pak zdravotní a sociální pojišťovny. Další institucí, která bude simulovat styk fiktivních firem se státním aparátem, by se v roce 2003 měl stát celní úřad.

Pro snadnější komunikaci spolupracujících firem vede CEFIF databázi fiktivních firem působících v České republice. Do databáze zahraničních fiktivních firem má CEFIF od listopadu 2002 přístup prostřednictvím EUROPEN, organizace sdružující centrály fiktivních firem ze všech kontinentů, jehož se CEFIF stal přidruženým členem.

2002: start seminářů pro pedagogy

V roce 2002 začal CEFIF pravidelně organizovat semináře pro vyučující fiktivních firem. Jako první uspořádal diskusní seminář reflektující změnu působiště CEFIF z Vysoké školy ekonomické na NÚOV. Tento seminář byl součástí VIII. Mezinárodního veletrhu fiktivních firem, který se uskutečnil v březnu 2003 v areálu Výstaviště Praha.

Na konci roku 2002 připravil CEFIF vzdělávací seminář, jehož cílem byla didaktická a metodická podpora pedagogů. Metodiku práce ve fiktivní firmě plánuje CEFIF vypracovat v roce 2003.

Přílohy

Příloha 1

Přehled projektů, které NÚOV řešil v roce 2002

Programy a projekty v ČR

ISTP - Integrovaný systém typových pozic (duben 1999 -projekt pokračuje)
Základním cílem je vytvořit soubor nástrojů, které umožní zaměstnavatelům lépe popsat své pracovní pozice a uchazečům reálně posoudit jejich vhodnost pro jednotlivé druhy práce. Projekt je rozsáhlý a řeší ho řada partnerů: gestorem projektu je Správa služeb zaměstnanosti MPSV, dále spolupracují Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo zdravotnictví, organizace zaměstnanců a zaměstnavatelů (ČMKOS, HK ČR, Svaz průmyslu a dopravy ČR a další a další instituce, například ČSÚ). Hlavním výstupem projektu je fungující systém, který v pracovním ověřovacím režimu běží od června 2001. Bližší informace na www.istp.cz.

Kariérové poradenství v České republice (srpen 2002 - listopad 2003)

Cílem projektu je analyzovat současný systém kariérového poradenství v ČR, popsat jeho základní omezení a problémy na systémové úrovni a identifikovat rozvojový potenciál v systému. Projekt má vytvořit soubor opatření a aktivit zaměřených na stabilizaci, standardizaci, posílení a rozvoj kariérového poradenství a formulovat národní politiku v oblasti kariérového poradenství. Součástí projektu je

participace na mezinárodním projektu OECD Review of Career Guidance Policies, který srovnává systémy poradenství ve čtrnácti zemích OECD a nabízí srovnat jednotlivé přístupy a východiska. Více informací na www.nuov.cz/programy/A_KAPR.htm, bližší informace o projektu OECD na www.oecd.org/EN/links_abstract/0,,EN-links_abstract-602-5-no-no-1244-0,00.html.

KRAJ - Komplexní rozvoj aktivit jednotlivcům (září 2002 - červen 2003)

Cílem projektu je zřízení krajského centra celoživotního vzdělávání v Moravskoslezském regionu. Krajské centrum celoživotního vzdělávání bude založeno v Ostravě a má sloužit jako koncepční, koordinační, metodické, evaluační a vzdělávací zařízení. Bude tvořeno sdružením středních, vyšších a vysokých škol zapojených do tohoto projektu. Po ukončení projektu a ověření projektovaných vzdělávacích programů/kurzů zůstane centrum otevřeno vstupu dalších škol. Zřízení krajského centra bude provázet i vybudování sítě poboček rozmístěných po celém regionu.

Projekt je financován z programu PHARE Evropské unie a ze státního rozpočtu České republiky. Více informací na www.nuov.cz/programy/KRAJ.htm.

POSUN - Pomozme školám učit nově (září 2002 - červen 2003)

Cílem projektu POSUN je vytvořit modernizované vzdělávací programy tří partnerských škol regionu Severozápad. Programy vznikají ve spolupráci partnerských škol, sociálních partnerů a dalších odborných partnerů. Projekt by měl připravit kvalitní podmínky pro realizaci vytvořených vzdělávacích programů prostřednictvím dalšího vzdělávání učitelů na školách. Projek-

tový tým chce dosáhnout toho, aby se školy staly otevřenými vůči vnějším podnětům (nové poznatky, metody výuky) i vůči požadavkům sociálních partnerů. Projekt je financován z programu PHARE Evropské unie a ze státního rozpočtu České republiky. Více informací na www.nuov.cz/programy/POSUN_SZ.htm.

RISA - Regionální informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce (září 2002 - červen 2003)

Hlavním cílem rozsáhlého projektu RISA je vytvoření regionálního informačního systému o uplatnění absolventů škol na trhu práce Moravskoslezském regionu.

NÚOV se podílí třemi samostatnými projekty:

RISA-A3 shromažďuje, zpracovává, analyzuje a interpretuje data o nezaměstnanosti absolventů ve vzdělanostní i oborové struktuře.

RISA-A4 (Analýza regionálního trhu práce) má za úkol charakterizovat nabídku volných pracovních míst a poptávku po práci.

RISA-A7 mapuje strukturu inzerované nabídky volných míst.

Projekt je financován z programu PHARE Evropské unie a ze státního rozpočtu České republiky. Více informací na www.nuov.cz/programy/RISA.htm.

START - znalosti - dovednosti - informace: Úspěšný start absolventů na trh práce (říjen 2002 - říjen 2003)

Projekt je zaměřen na školy Ústeckého a Karlovarského kraje a poskytuje jim informační, metodickou a vzdělávací podporu v oblasti výuky a poradenství pro volbu vzdělávací a profesní dráhy a orientaci ve světě práce.

Přehled projektů, které NÚOV řešil v roce 2002

Projekt má za cíl vytvořit modulový vzdělávací program pro další vzdělávání učitelů pro výuku Výchovy k volbě povolání na základních a zvláštních školách a pro výuku Úvodu do světa práce na středních školách. Jedním z hlavních cílů projektu jsou vzdělávací kurzy pro učitele základních, zvláštních a středních škol. Vzdělávací cíle jsou založeny na multiplikačním efektu - školit se budou lektoři, kteří pak budou schopni školit další učitele v regionu. Smyslem projektu je zároveň vytvořit metodické a informační zázemí pro učitele, výchovné poradce i žáky v oblasti kariérového poradenství a orientace ve světě práce. Projekt je financován z programu PHARE Evropské unie a ze státního rozpočtu České republiky. Více informací na www.nuov.cz/programy/START.htm.

Evropské programy a projekty

ELCIT - Interaktivní distanční vzdělávací program pro mistry odborné výchovy k podpoře výuky odborné angličtiny (listopad 2002 - září 2004)

Cílem projektu je zmapovat a popsat jazykové potřeby v zemích, které jsou zapojeny do projektu a vytvořit distanční multimediální a interaktivní výukový program angličtiny, který by pomohl mistrům odborné výchovy při osvojování anglické odborné terminologie ve čtyřech vybraných učebních oborech: kadeřník, krejčí, zámečnick, zedník. Přepokládanými výstupy projektu budou výukový program angličtiny přístupný na internetu a CD-ROM a učebnicový text. Projekt je součástí programu Leonardo da Vinci. Více informací na www.nuov.cz/programy/ELCIT.htm.

ENERSOL - Projekt energetických úspor a využívání obnovitelných zdrojů energie v České republice (říjen 2001 - září 2004)

Hlavním cílem projektu je zvýšení úrovně odborného školství v České republice a zlepšení informovanosti subjektů v oblasti obchodu a průmyslu o energetických úsporách a udržitelném využívání energie. Projekt počítá s několika typy výstupů: úpravy (doplnění) kurikulů - na národní (rámcové vzdělávací programy) i místní (školní vzdělávací programy) úrovni, dále učební materiály a odborná školení žáků i pracovníků. Více informací na www.nuov.cz/programy/enersol.htm.

EUQUASIT - Evropské kvalifikační strategie v informačních a komunikačních technologiích (leden 2001 - prosinec 2003)

Cílem projektu je srovnání vývoje ICT v rámci několika zemí Evropy, vytvoření databáze vzdělávacích institucí v oblasti ICT, průzkum vývoje internetu a dalších komunikačních prostředků, průzkum potřeb ICT v oblasti podnikové sféry, oba průzkumy provést ve dvouletém cyklu, navrhnout nové vzdělávací profily v oblasti ICT. Projekt je součástí programu Leonardo da Vinci. Bližší informace na www.euquasit.net.

Sociální partnerství v odborném vzdělávání v ČR (leden 2002 - 2004)

Cíle projektu je posílit vědomí o spolupráci sociálních partnerů se vzdělávacími institucemi v odborném vzdělávání, zejména při určování požadavků na kvalifikace a vzdělávací programy a definovat úkoly vyplývající ze vzájemné spolupráce na národní

a regionální úrovni. Projekt je orientován na vybrané oborové skupiny se záměrem využít výsledky i v ostatních oborových skupinách. Pilotními oborovými skupinami jsou: elektrotechnika, potravinářství a obchod.

Projekt je součástí programu MATRA. Více informací na www.nuov.cz/programy/matra.htm.

MODILE-EUROCARCO - Modulární distanční vzdělávání pro evropskou mobilitu kariérových poradců (leden 2001 - prosinec 2003)

Cílem projektu je vytvořit obsah vzdělávání kariérových poradců a zpracovat ho do modulárního systému (včetně využití ICT) a zpracovat rovněž metodické prostředky. Výstupy projektu budou: analýza a srovnání kariérového poradenství v partnerských zemích, analýza a srovnání vzdělání kariérových poradců v partnerských zemích, analýza vzdělávacích potřeb kariérových poradců a návrh základního modulu kurikula pro vzdělávání kariérových poradců. Součástí projektu je také zpracování modulu kurikula s využitím informačních technologií a zpracování manuálu pro vzdělávání kariérových poradců. Projekt je součástí programu Leonardo da Vinci. Více informací na www.nuov.cz/programy/modile.htm, případně na www.azzz.sk/infooldv.doc.

OECD - Kvalifikační systémy (2002 - 2003)

Projekt OECD se snaží vymezit roli národních kvalifikačních systémů v celoživotním učení. Projekt je rozčleněn do třech tematických skupin. První skupina se zabývá vývojem a užitím kvalifikačních rámců jako prostředků změn a řízení systémů kvalifikací. Druhá skupina se věnuje tématu Standardy a zjištění kvality kvalifi-

kací se speciálním vztahem k uznávání výsledků neformálního učení. Třetí skupina je orientována na spolupráci různých institucí a aktérů (včetně sociálních partnerů).

NÚOV se bude z pověření Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy zapojovat zvláště do práce v první skupině.

Na projektu OECD rovněž participuje Ministerstvo práce a sociálních věcí. Prostřednictvím Národního vzdělávacího fondu se bude orientovat na aktivity spojené s prací třetí tematické skupiny. Více informací na www.nuov.cz/programy/oeed_kvsystem.htm.

PRIVET - Rozvíjení profesních dovedností učitelů v odborném školství (listopad 2002 - říjen 2004)

Cílem projektu je shrnout pozitivní výsledky z projektů Phare VET a vědeckých expertiz partnerů z EU pro rozvoj výukových programů, které by mohly být akreditovány jako standardy EU. Projekt navrhne nový model vzdělávání pedagogických pracovníků na odborných školách a novou strategii pro politiku v této oblasti. Projekt je součástí programu Leonardo da Vinci. Více informací na www.nuov.cz/programy/PRIVET.htm, případně na www.nie.bg.

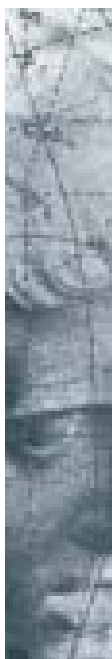

SELF-EVALUATION - Mezinárodní metody a modely sebehodnocení neformálních osobních kompetencí (prosinec 2001 - květen 2004)

Stěžejním cílem projektu je vývoj evaluačních metod a nástrojů, které by mohly být využívány i laickou veřejností za účelem sebehodnocení a sebezposuzování jedinců

Přehled projektů, které NÚOV řešil v roce 2002

---

v oblastech tzv. neformálních kompetencí. Tyto neformální kompetence projekt vymezuje pomocí modelu Starfish, který byl vyvinut v rámci předcházejícího projektu Tacits forms of key competencies for changing employment opportunities. Cílovými skupinami, pro které by měly být evaluační nástroje v rámci projektu konstruovány, jsou ovšem dospělí - a to především dlouhodobě nezaměstnaní lidé (včetně žen, které se vrací na trh práce po mateřské dovolené). Předpokládá se, že by nástroje mohli využívat zejména lidé s nízkou úrovní odborné kvalifikace. Konečným výsledkem projektu by měl být mezinárodně využitelný model zaměřený na sebehodnocení (v různých modifikacích dle národních specifik jednotlivých zemí) v oblastech výše uvedených kompetencí. Počítá se také s implementací sebehodnocení do praxe a systému celoživotního učení - například s jeho využíváním v poradenských institucích, vzdělávacích a rekvalifikačních centrech, příp. úřadech práce.

Projekt je součástí programu Leonardo da Vinci. Více informací na www.nuov.cz/programy/SELFevaluation.htm.

SIMGAME - The Free Simulation - Manažerské hry (prosinec 2002 - 2004)

Projekt je zaměřen na posílení kvality počátečního odborného vzdělávání v sociálních a podnikatelských dovednostech, zejména v oblasti posílení podnikatelského myšlení a jednání. Projekt zasahuje cílovou skupinu mladých lidí v počátečním vzdělávání - žáky ekonomických oborů ukončených maturitní zkouškou. Pro osvojování sociálních a podnikatelských dovedností projekt užívá interaktivní vyučovací metodu, tzv. manažerskou hru. Modelování reálných podmínek podnikatelské praxe pro účely vzdělávacího modulu se bude

uskutečňovat v úzké spolupráci s institucemi odborného vzdělávání a sociálními partnery. Nezbytnou podmínkou pro realizaci manažerské hry ve výuce je také kvalitní metodická příprava učitelů odborných ekonomických předmětů.

Projekt je součástí programu Leonardo da Vinci. Více informací na www.nuov.cz/programy/SIMULACE.htm nebo na www.simegame.org.

VQT DIALOGUE - Odborné kvalifikace a dovednosti v Evropě: Přístupy a pracovní příručka pro sociální dialog (prosinec 2000 - březen 2003)

Cílem projektu je srovnat rozdílné přístupy, řešení a výhledy týkající se kvalifikací a dovedností v rámci EU z hlediska systémů odborných kvalifikací zaváděných v rámci procesů sociálního partnerství. Projekt má objasnit hlavní cíle a ideje vyjednávání v uvedené oblasti, spíše než shrnout výstupy odrážející se v kolektivních smlouvách. Projekt předloží hypotézy a navrhne směry práce účastníků vyjednávání pro tvorbu strategií směřujících k uznávání kvalifikací a vytvoří informační nástroj objasňující problematiku kvalifikací, jako možné součásti kolektivního vyjednávání a otestovat je v jednotlivých pilotních sektorech zúčastněných zemí. Více informací na www.nuov.cz/programy/vqt.htm.

VOTEC - Projekt mezinárodní spolupráce vlámských a českých středních škol

(září 1991 - projekt pokračuje)

V projektu spolupracuje jedenáct českých a osm vlámských středních odborných škol. Školy si předávají metodické a didaktické zkušenosti učitelů odborných předmětů a jazyků, vyměňují si informace o vztazích mezi světem vzdělávání a trhem práce a spolupracují také

Přehled projektů, které NÚOV řešil v roce 2002

---

v oblasti vztahů se sociálními partnery nebo školského managementu. Těžištěm spolupráce jsou vždy konkrétní aktivity, na nichž se dohodnou školy spolupracující ve dvojicích. Více informací na www.nuov.cz/votec.htm.

Příloha 2

Přehled tuzemských institucí, s nimiž NÚOV spolupracoval v roce 2002

Centrální orgány

Ministerstvo kultury

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo vnitra

Ministerstvo zdravotnictví

Ministerstvo zemědělství

Ministerstvo životního prostředí

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky

Senát Parlamentu České republiky

Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu

Úřad místopředsedy vlády pro vědu, výzkum a lidské zdroje

Úřad vlády České republiky

Resortní pracoviště

Centrum pro reformu maturitní zkoušky

Centrum pro studium vysokého školství

Přehled tuzemských institucí, s nimiž NÚOV spolupracoval v roce 2002

Česká školní inspekce

Institut pedagogicko-psychologického poradenství

Národní vzdělávací fond

Ústav pro informace ve vzdělávání

Ústav výzkumu a rozvoje školství PedF UK

Výzkumný ústav pedagogický

Vědecká a výzkumná pracoviště, vysoké školy

Akademie věd ČR

Centrum pro ekonomický výzkum a doktorské studium UK (CERGE)

Česká společnost pro životní prostředí

Česká zemědělská univerzita

České vysoké učení technické

Český ekologický ústav

Český statistický úřad

Český úřad zeměměřičský a katastrální

Dopravní fakulta Jana Pernera, Pardubice

Fakulta potravinářské a biochemické technologie, Praha

Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Fakulta tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Historický ústav Armády ČR

Hudební akademie múzických umění

Institut pro další vzdělávání soudců a státních zástupců při MS ČR

Institut výchovy k bezpečnosti práce

Janáčkova akademie múzických umění

Jednota českých matematiků a fyziků

Masarykův ústav Akademie věd

Mendelova zemědělská a lesnická univerzita

Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity

Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity

Pedagogická fakulta Ostravské univerzity

Pedagogická fakulta Technické univerzity Liberec

Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové

Pedagogická fakulta Univerzity J. E. Purkyně, Ústí n. L.

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy

Pedagogická fakulta Západočeské univerzity

Právnická fakulta univerzity Palackého, Olomouc

Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy

Technická univerzita Liberec

Univerzita Pardubice

Ústav konzervace potravin a technologie masa, VŠCHT

Ústav kvasné chemie a bioinženýrství, VŠCHT

Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd

Ústav skla a keramiky VŠCHT

Ústav zemědělských a potravinářských informací, Praha

Vysoká škola ekonomická
Vysoká škola chemicko-technologická
Vysoká škola podnikání, a.s., Ostrava
Výzkumný a vývojový ústav dřevařský, Praha
Výzkumný ústav mlékárenský
Výzkumný ústav organických syntéz, a.s., Pardubice
Výzkumný ústav potravinářský, Praha
Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky
Zdravotně sociální fakulta, Ostrava

Knihovny

Národní knihovna ČR
Státní pedagogická knihovna Komenského, Praha

Cechy a profesní svazy

Agrární komora ČR
Asociace číšníků ČR
Asociace kuchařů a cukrářů ČR
Asociace obchodních akademií
Asociace textilního, oděvního a kožedělného průmyslu (ATOK), Praha
Cech čalouníků a dekoratérů, Brno
Cech instalatérů, Brno
Cech kamnářů ČR

Cech klempířů, pokrývačů a tesařů ČR
Cech kosmetiček, Praha
Cech obkladačů
Cech podlahářů
Cech pro zatepování budov
Cech sádkartónářů
Cech topenářů a instalatérů ČR
Česká advokátní komora, Praha
Česká asociace podnikatelů v lesním hospodářství
Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků
Česká obuvnická asociace, Zlín
České ekologické a manažerské centrum, Praha
Českomoravská konfederace zaměstnavatelských svazů
Českomoravská vinohradnická a vinařská unie, Velké Bílovice
Českomoravský mlékárenský svaz, Praha
Českomoravský odborový svaz pracovníků školství
Českomoravský svaz spotřebních družstev
Český elektrotechnický svaz, Praha
Český svaz bojovníků za svobodu
Český svaz zaměstnavatelů v energetice
Český svaz zpracovatelů masa, Praha
HO.RE.KA ČR - Sdružení podnikatelů v pohostinství a cestovním ruchu
Hospodářská komora ČR

Přehled tuzemských institucí, s nimiž NÚOV spolupracoval v roce 2002

Interinfo ČR

Národní federace hotelů a restaurací ČR

Národní rada škol ČR

Podnikatelský svaz pekařů a cukrářů ČR

Potravinářská komora ČR

Sdružení podnikatelů ČR

Sdružení pro výchovu k občanství a demokracii

Sdružení pro výstavbu silnic

Sdružení soukromých škol Čech, Moravy a Slezska

Sdružení škol vyššího studia

Sdružení učňovských zařízení

Sdružení vodovodů a kanalizací

Sdružení zemědělských, lesnických a potravinářských škol,
rybářských škol a školních hospodářství

Společenstvo kominíků ČR

Společenstvo řezníků a uzenářů Čech, Moravy a Slezska

Svaz českých a moravských výrobních družstev

Svaz chemického průmyslu ČR

Svaz obchodu ČR

Svaz podnikatelů ve stavebnictví ČR

Svaz průmyslových mlýnů ČR

Svaz průmyslu a dopravy ČR

Svaz spedice a logistiky Hansa trade center, Praha

Svaz účetních

Svaz výrobců náradí a měřidel

Firmy

AGROSPOL, s.r.o., Brno

BOHEMIA SEET s.r.o., Praha

Centrum volného času, Praha 6

Česká pošta, s.p.

České dráhy, a.s.

Český porcelán a.s., Dubí

ČESMAD BOHEMIA

Educhem, a.s., Meziboří

Ergon, a.s., Praha

Fakultní Thomayerova nemocnice, Praha-Krč

Hamé Babice, s.r.o.

Hotel Hilton, Praha

Hotel Holliday Inn, Praha

Hradecká pekárna, s.r.o, Hradec Králové

Chemopetrol, Chembuild, spol. s r. o., Litvínov

Chemopetrol, a.s. Praha

Interlingua Redsquares, Přerov

Kosmetické studio Růže, Brno

Lesy České republiky

Přehled tuzemských institucí, s nimiž NÚOV spolupracoval v roce 2002

Medical Endler, Ústí nad Labem

Merkurion, s.r.o., Prostějov

Michelské pekárny, a.s.

Nakladatelství Scientia, Praha

Nestlé Česko, s.r.o. Praha, Olomouc

OLMA, a.s, Olomouc

Pivovar Litovel, a.s.

Pivovar Starobrno, a.s.

Plzeňský pivovar

První Medic centrum s.r.o., soukr. poliklinika, Praha

Stavby silnic a železnic, a.s.

Středisko pro volný čas dětí a mládeže, Praha

Studio Dermacol, Praha

Svoboda, a.s., Praha

Škoda-auto, Mladá Boleslav

Telecom, a.s.

TEPOS, Praha

Tesco, a.s., Praha

Trexima, spol. s r. o.

Ústav sociální péče pro tělesně postižené děti a mládež, Zbůch u Plzně

Všeobecná fakultní nemocnice, Praha

ZŘUD, masokombinát Písek, a.s.

Média

Česká televize

Český rozhlas

Hospodářské noviny

Lidové noviny

Mladá fronta DNES

Právo

Učitelské noviny

British Council

Goethe-Institut

Velvyslanectví USA

Krajské úřady,

úřady práce,

pedagogická centra,

pedagogicko-psychologické poradny

a české střední a vyšší odborné školy

Příloha 3

Přehled zahraničních institucí, s nimiž NÚOV spolupracoval v roce 2002

Nadnárodní instituce

OECD - Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

CEDEFOP - Evropské středisko pro rozvoj profesní přípravy

ETF - Evropská nadace profesní přípravy

Holandsko

Konsorcium nizozemských organizací vedené VAPRO

Noorderpoort College

VEV Oude Barneveldseneg

Euformation

Německo

Berufbildungsinstitut Arbeit und Technik

Universität Flensburg

Industrie- und Handelskammer Flensburg (IHK)

Federation Labour Office

Hochschule Zittau/Görlitz

Realschule Hilpoltstein

Handwerkskammer für Oberfranken Bayreuth

BIBB - Bundesinstitut für Berufsbildung

Deutsches Institut für Internationale Pädagogische Forschung

Velká Británie a Irsko

Centre for Higher Education Studies and Post-16 Education Centre at the University

Konrad Associates

NTS Vocational Training, Ltd.

City of Sunderland College

QCA - Úřad pro kvalifikace a kurikulum

Open Campus Learning, Glasgow Caledonian University (Skotsko)

National Centre for Guidance in Education (Irsko)

Dánsko

Danmarks Erhvervspædagogiske Læreruddannelse (DEL)

Portugalsko

Academus Consultadoria

Technonorma

Formacao, Lingua e Estudos Portugueses, Ltd.

Řecko

University Patras

Greek Dances Theatre - Dora Stratou

Španělsko

Ilustrisimo Ayuntamiento

FORCEM - Nadace pro další vzdělávání

CEAJE - Confederación Espanola de Asociaciones de Jóvenes Empresarios

FGUCM - Universidad Complutense de Madrid

Training Executives in Communication

Slovensko

Výzkumný ústav práce, sociálních věcí a rodiny

Úřady práce

Federation of Employers Associations of the Slovak Republic

Ratio Educationis, Ltd.

ŠIOV - Štátny inštitút odborného vzdelávania Ministerstva školstva SR

Rumunsko

Institutul de Științe ale Educației

Central Systems

Danubius University

University of Pitești

Belgie

Verbond van Kristelijke Werkgevers en Kader-leden
Vlámské ministerstvo školství

Francie

IEEPS - L'Institut Européen d'Education et de Politique sociale
Centre Interinstitutionnel de Ressources pour les Formateurs en Formation Individualisée

Slovinsko

Institute for Vocational Education and Training

Rakousko

Bundeshandelsakademie Freistadt

Maďarsko

National Institute for Vocational Education

Itálie

Instituto tecnico commerciale

Bulharsko

National Institute of Education

Obsah

Obsah

Základní údaje	3
Úvodní slovo	4
Poslání a hlavní cíle	7
Management NÚOV	11
Organizační struktura	15
Ekonomické a finanční charakteristiky	16
Rozvoj lidských zdrojů a personální politika	19

ČINNOST NÚOV V ROCE 2002

Koncepce a strategie rozvoje odborného vzdělávání	23
Tvorba, průběžná inovace a posuzování kurikulárních dokumentů	26
Podpora implementace kurikulárních dokumentů	30
Koordinace sféry vzdělávání a trhu práce	33
Podpora kariérového poradenství	36
Příprava a realizace programů PHARE v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti a příprava na využívání strukturálních fondů	41
Mezinárodní spolupráce	43
NÚOV a masová média	46
Přehled ediční činnosti	50
Státní těsnopisný ústav	56
Centrum fiktivních firem	58

PŘÍLOHY

Příloha 1: Přehled projektů, které NÚOV řešil v roce 2002	62
Příloha 2: Přehled tuzemských institucí, s nimiž NÚOV spolupracoval v roce 2002	72
Příloha 3: Přehled zahraničních institucí, s nimiž NÚOV spolupracoval v roce 2002	81

Národní ústav odborného vzdělávání

Výroční zpráva 2002

Obálku navrhl a graficky upravil: Radovan Kříž - UNIWARE, spol. s r. o.

Odpovědní redaktoři: Markéta Růžičková, Vladimír Voznička

V roce 2003 vydal Národní ústav odborného vzdělávání,

Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10

Sazba a reprodukce: UNIWARE

Tisk: Tiskárna Silueta Pardubice

